

**NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

SPRÁVA

**o výsledkoch kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu
Slovenskej republiky za rok 2011**

Bratislava marec 2012

Obsah

Zoznam používaných skratiek:	3
Ú v o d	4
1 Kontrolná činnosť NKÚ SR za rok 2011	6
1.1 Zameranie kontrolnej činnosti	6
1.2 Výsledky kontrol vo výdavkovej časti verejného rozpočtu	6
1.2.1 Výsledky kontrol čerpania finančných prostriedkov z fondov EÚ	7
1.2.2 Výsledky tematických kontrol	10
1.2.3 Výsledky kontrol výkonnosti	15
1.2.4 Výsledky finančných kontrol	20
1.3 Výsledky kontrol v príjmovej časti verejného rozpočtu	21
1.4 Výsledky kontrol v oblasti územnej samosprávy	24
1.5 Realizácia výsledkov kontrol a odporúčania NKÚ SR	30
2 Ostatné činnosti NKÚ SR	32
2.1 Stanoviská a správa NKÚ SR pre NR SR	32
2.2 Činnosť NKÚ SR vo funkcii orgánu vydávajúceho vyhlásenia o ukončení pomoci zo ŠF a z KF programového obdobia 2004-2006	32
2.3 Výkon funkcie vnútorného audítora EUROSAI	33
2.4 Vybavovanie podaní fyzických osôb a právnických osôb	34
2.5 Styk NKÚ SR s verejnosťou	37
2.6 Medzirezortné pripomienkové konanie	38
2.7 Medzinárodné aktivity	39
3 Ľudské zdroje a hospodárenie NKÚ SR	42
3.1 Ľudské zdroje	42
3.2 Rozpočtové hospodárenie NKÚ SR	42
3.3 Vnútorný audit	43
Z á v e r	44

Zoznam používaných skratiek

CAF	Spoločný systém hodnotenia kvality
CR SR	Colné riaditeľstvo Slovenskej republiky
CÚ	colný úrad
DR SR	Daňové riaditeľstvo Slovenskej republiky
DÚ	daňový úrad
EDA	Európsky dvor audítorov
EFRR	Európsky fond regionálneho rozvoja
EK	Európska komisia
ES	Európske spoločenstvo
ESF	Európsky sociálny fond
EÚ	Európska únia
EUROSAI	Európska organizácia najvyšších kontrolných inštitúcií
FNM SR	Fond národného majetku Slovenskej republiky
INTOSAI	Medzinárodná organizácia najvyšších kontrolných inštitúcií
ISSAI	medzinárodné štandardy najvyšších kontrolných inštitúcií
KF	Kohézny fond
KIS NKÚ SR	Kontrolórsky informačný systém Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky
k. ú.	katastrálne územie
MDVaRR SR	Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky
MF SR	Ministerstvo financií Slovenskej republiky
MH SR	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
MO SR	Ministerstvo obrany Slovenskej republiky
MP SR	Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky
MPaRV SR	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky
MPSVR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
MŠVVaŠ SR	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
MV SR	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
MZ SR	Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
NFP	nenávratný finančný príspevok
NKI	najvyššie kontrolné inštitúcie
NKÚ SR	Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky
NR SR	Národná rada Slovenskej republiky
PO	platobný orgán
RO	riadiaci orgán
SORO	sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom
SR	Slovenská republika
SŠHR	Správa štátnych hmotných rezerv
ŠF	Štrukturálne fondy
ŠR	štátny rozpočet
ÚGKK SR	Úrad geodézie, kartografie a katastra
VÚC	vyšší územný celok
VZN	všeobecne záväzné nariadenie
ŽoP	žiadosť o platbu

Správa **o výsledkoch kontrolnej činnosti Najvyššieho kontrolného úradu** **Slovenskej republiky za rok 2011**

Úvod

NKÚ SR je štátny orgán, ktorý je vo svojej kontrolnej činnosti nezávislý, viazaný len zákonom. Správu o výsledkoch svojej kontrolnej činnosti za rok 2011 predkladá NR SR podľa čl. 62 Ústavy SR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov a § 5 ods. 5 zákona NR SR č. 39/1993 Z. z. o NKÚ SR v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o NKÚ SR“).

NKÚ SR vykonáva kontrolu z hľadiska dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov, hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti. V súlade so zákonom o NKÚ SR v kontrolnej činnosti uplatňuje medzinárodné kontrolné štandardy ISSAI, ktoré sú implementované do interných noriem úradu, s cieľom významne podporiť správne využívanie verejných zdrojov a hospodárenie s verejnými financiami a nakladanie s verejným majetkom v súlade s legislatívou SR a EÚ. Viaceré kontrolované subjekty a zainteresované strany vyjadrili NKÚ SR uznanie za korektný výkon kontroly a ocenili nestranný a objektívny prístup k hodnoteniu kontrolných zistení.

NKÚ SR v súlade so zákonom o NKÚ SR zastupuje SR v medzinárodných organizáciách združujúcich NKI členských štátov a intenzívne sa podieľa na činnosti ich odborných pracovných skupín zameraných na skvalitnenie a zjednocovanie metodiky kontrolnej činnosti, s cieľom zefektívnenia práce NKI vrátane ich súčinnosti pri riešení globálnych problémov hospodárenia s verejnými prostriedkami a nakladania s verejným majetkom.

V roku 2011 boli v úrade úspešne zavŕšené viaceré systémové opatrenia zamerané na zvýšenie kvality jeho činností. Dňa 16.12.2011 boli slávnostne ukončené dva významné projekty zamerané na elektronizáciu procesov úradu (hlavných – kontrolnej činnosti, ako aj riadiacich a podporných). Národný projekt „**Kontrolórsky informačný systém SR - Elektronické služby NKÚ SR**“, financovaný z Európskeho fondu regionálneho rozvoja, bol prevzatý ako prvý národný projekt Operačného programu Informatizácia spoločnosti. Zároveň

bol ukončený aj projekt „**Moderný a flexibilný úrad – budovanie kapacít ľudských zdrojov NKÚ SR časť 1. a časť 2.**“, ktorý je financovaný EÚ z ESF prostredníctvom Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia.

Systémové zmeny boli tiež realizované v materiálnom a technickom vybavení, pracovných postupoch, ako aj v systéme vzdelávania a odmeňovania zamestnancov úradu. Na overenie účinnosti týchto zmien vedenie úradu uplatnilo medzinárodne uznávaný model Spoločný systém hodnotenia kvality vykonaním **Externej spätnej väzby modelu CAF**. Po úspešnej realizácii tohto manažerského systému hodnotenia kvality NKÚ SR **ako prvá organizácia na Slovensku** získal titul Efektívny používateľ modelu CAF. Predseda NKÚ SR Ján Jasovský tento medzinárodne uznávaný titul za NKÚ SR oficiálne prevzal pri príležitosti slávnostného vyhlásenia výsledkov súťaže Národná cena SR za kvalitu 2011, ktoré sa konalo pod záštitou prezidenta SR Ivana Gašparoviča dňa 07.11.2011 v historickej budove NR SR v Bratislave.

Významný pokrok v oblasti zabezpečenia kvality kontroly bol dosiahnutý realizáciou medzinárodného nezávislého posúdenia NKÚ SR zástupcami NKI Spojeného kráľovstva, Estónska, Slovinska a Poľska. V záujme skvalitnenia činnosti úradu a uistenia sa o správnosti nastavenia vnútorných postupov sa v roku 2011 ukončilo medzinárodné nezávislé posúdenie vybraných oblastí činnosti úradu (tzv. **Peer Review**). Nezávislé posúdenie úradu z externého prostredia poskytlo obraz o úrovni implementácie medzinárodne uznávaných štandardov, celkovej správnosti nastavenia vnútorných postupov úradu a umožnilo získať odporúčania na ich zdokonalenie. Medzinárodný tím posudzovateľov v správe pozitívne zhodnotil a vyzdvihol úroveň práce a dosahované výsledky NKÚ SR. Tím Peer Review v správe uviedol, že NKÚ SR zvýšil kvalitu a odbornosť svojej činnosti, vplyv svojej práce formou lepšieho prístupnenia výsledkov kontrolnej činnosti a zlepšil infraštruktúru svojej organizácie na podporu svojho hlavného cieľa, ktorým je zvýšenie vlastnej výkonnosti. Hodnotitelia dospeli k záveru, že táto ambícia bola vhodne vyjadrená v Konceptii rozvoja NKÚ SR, ktorej plnenie upevňuje pokrok v oblasti kvality kontrolnej činnosti NKÚ SR a prispieva k lepšiemu nakladaniu s verejnými financiami v SR.

Podpis správy z Peer Review

1 Kontrolná činnosť NKÚ SR za rok 2011

1.1 Zameranie kontrolnej činnosti

Kontrolná činnosť v roku 2011 bola realizovaná na základe ročného plánu, ktorý nadväzoval na strategické plánovanie schválené v horizonte nasledujúcich troch rokov. Základným účelom plánu kontrolnej činnosti je určenie hlavných zámerov, úloh a kontrolných akcií smerujúcich na zabezpečenie účinného a hospodárneho výkonu nezávislej kontrolnej činnosti a pôsobnosti NKÚ SR upravených Ústavou SR, ústavnými zákonmi, zákonmi, medzinárodnými zmluvami, ktorými je SR viazaná a koncepciou rozvoja NKÚ SR.

Strategické plánovanie kontrolnej činnosti určuje hlavné tematické okruhy a oblasti kontrolnej činnosti. Tieto sú zamerané na:

1. efektívnu štátnu správu, stimulovanie, šetrenie a efektívne vynakladanie verejných zdrojov,
2. rozvoj a oživenie hospodárstva a zmiernenie dopadov hospodárskej krízy,
3. čerpanie prostriedkov z fondov EÚ a ostatných finančných nástrojov,
4. celospoločensky významné oblasti,
5. plnenie opatrení prijatých na odstránenie nedostatkov zistených predchádzajúcimi kontrolami.

Pri tvorbe plánu kontrolnej činnosti na rok 2011 boli využité aj skúsenosti z plánovacích procesov iných NKÚ, ako aj skúsenosti zástupcov NKÚ SR pôsobiacich v orgánoch a pracovných skupinách medzinárodných organizácií INTOSAI a EUROSAI.

Plán kontrolnej činnosti vychádzal z úloh programového rozpočtovania ŠR, podľa ktorého pre rozpočtovú kapitolu NKÚ SR bolo na rok 2011 stanovené vykonať 72 kontrolných akcií. Plán kontrolnej činnosti NKÚ SR na rok 2011 obsahoval 77 kontrolných akcií v 386 kontrolovaných subjektoch, ktoré boli, v súlade so strategickým zámerom, orientované na **efektívnosť verejnej správy**, rozvoj hospodárstva a zmiernenie dopadov hospodárskej krízy, **čerpanie prostriedkov EÚ** a ostatných finančných nástrojov, ako aj na **celospoločensky významné oblasti**. V pláne bola zahrnutá aj **kontrola plnenia opatrení** prijatých na odstránenie nedostatkov zistených predchádzajúcimi kontrolami úradu.

V skutočnosti NKÚ SR v roku 2011 vykonal 77 kontrolných akcií v 386 kontrolovaných subjektoch. Na základe uznesenia NR SR č. 533 zo 06.07.2011 vykonal mimoriadnu kontrolu financovania rekonštrukcie Zimného štadióna Ondreja Nepelu v Bratislave z prostriedkov ŠR SR a z prostriedkov hlavného mesta SR Bratislava.

1.2 Výsledky kontrol vo výdavkovej časti verejného rozpočtu

Vo výdavkovej časti verejného rozpočtu v roku 2011 NKÚ SR vykonal 64 kontrolných akcií v 330 subjektoch.

1.2.1 Výsledky kontrol čerpania finančných prostriedkov z fondov EÚ

Kontrola čerpania prostriedkov štrukturálnych fondov v rámci Operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia (ďalej len „OP ZaSI“) bola vykonaná za kontrované obdobie od začiatku programového obdobia, t.j. od roku 2007 do času ukončenia kontroly na RO (MPSVR SR), 1 SORO a u 1 konečného prijímateľa. K 31.12.2010 podiel skutočne vyčerpaných finančných prostriedkov predstavoval 18,41 % zo schválených finančných prostriedkov na programové obdobie 2007-2013. Kontrolou boli zistené časté zmeny organizačnej štruktúry v sekcii riadenia ESF a presuny kompetencií v rámci zabezpečovania úloh, ktoré negatívne ovplyvňovali stabilitu procesov implementácie OP a spoľahlivosť systému riadenia. Na RO bolo ďalej zistené nedodržanie postupov podľa platnej verzie interného manuálu procedúr (ďalej len „IMP“) zdĺhavý proces realizácie projektu, uzatvorenie dodatku k zmluve o poskytnutí NFP so spätnou platnosťou, nedoloženie podpornej dokumentácie k účtovným dokladom a ŽoP.

V nadväznosti na kontrolu NKÚ SR zameranú na pripravenosť na čerpanie a čerpanie prostriedkov v rámci OP ZaSI v programovom období 2007–2013 vykonanú v roku 2009, bolo aj pri tejto kontrole zistené pretrvávanie veľkého počtu zmien, resp. nových verzií IMP a ďalších nadväzujúcich dokumentov, vnútorných predpisov a usmernení zabezpečujúcich systém riadenia OP ZaSI. Dôsledkom bola nejednoznačná metodika počas implementácie schválených žiadostí o NFP, tak pre prijímateľov, ako aj pre poskytovateľov pomoci a z toho vyplývajúce problémy, ktoré v konečnom dôsledku negatívne vplývali na čerpanie finančných prostriedkov OP ZaSI.

Pri dopytovo orientovaných projektoch v SORO sa proces verejného obstarávania vzdelávacích služieb ako neprioritnej služby postupom zadávania podprahovej zákazky v mnohých prípadoch konal netransparentne, v rozpore so zákonom o verejnom obstarávaní. V jednom prípade boli uhradené finančné prostriedky bez preukázania plnenia predmetu mandátnej zmluvy. V dvoch prípadoch nebolo preukázané vykonanie overenia správnosti verejného obstarávania v zmysle IMP a zákona o finančnej kontrole.

Kontrolou u konečného prijímateľa bolo zistené porušenie viacerých článkov zmluvy o poskytnutí NFP a všeobecne záväzných právnych predpisov, keď napríklad v dvoch prípadoch nepožiadala poskytovateľa o zmenu časového rámca realizácie aktivít v stanovenom termíne; nezaslal záverečnú monitorovaciu správu v stanovenom termíne; nesprávne zaučtoval obstaranie propagačných materiálov; v dvoch prípadoch nearchivoval originály účtovných dokladov; podpísal zmluvu so spoločnosťou, ktorá nemala oprávnenie na školiace aktivity; v dvoch prípadoch podpísal zmluvu na poskytovanie služieb s rozdielnymi podmienkami aké boli uvedené v súťažných podkladoch.

Kontrolou čerpania finančných prostriedkov na technickú pomoc bolo zistené, že nebola zabezpečená hospodárnosť použitia finančných prostriedkov v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách na RO pri uzatvorení zmluvy na vykonanie analýzy ekonomických aktivít sociálnych podnikov z pohľadu stanovenia relevantnosti trhu a na SORO pri využívaní právnych služieb právnickými organizáciami.

Kontrola čerpania prostriedkov štrukturálnych fondov v rámci Operačného programu Zdravotníctvo (ďalej len „OPZ“) bola vykonaná za obdobie od začiatku programového obdobia, t.j. od roku 2007, do času ukončenia kontroly v MZ SR a u troch konečných prijímateľov so zameraním na stav kontrahovania a čerpania prostriedkov EFRR v programovom období 2007-2013. Čerpanie rezortu zdravotníctva patrí medzi najvyššie v porovnaní s ostatnými operačnými programami realizovanými v SR. K 16.05.2011

predstavovalo, vrátane finančných prostriedkov čerpaných na technickú pomoc, celkom 69 565 206,32 eur (27,83 %).

Kontrolou náhodne vybraných 6 projektov v rámci prioritných osí 1 a 2 na MZ SR boli zistené viaceré nedostatky, ktoré však nemali systémový charakter. Napríklad zhotoviteľ diela nesplnil lehotu vyplývajúcu zo zmluvy o dielo, v ktorej bol povinný poistiť celú stavbu; v dvoch prípadoch v predloženej dokumentácii z verejnej súťaže chýbal doklad o vrátení zábezpeky úspešnému uchádzačovi, čím nebolo možné posúdiť, či bola dodržaná zákonom stanovená lehota na uvoľnenie zábezpeky; kúpna zmluva medzi zdravotníckym zariadením a dodávateľom neobsahovala dátum jej uzatvorenia a následne nebolo možné posúdiť, či bola zmluva s úspešným uchádzačom uzatvorená v zákonom stanovenej lehote.

Kontrolou projektov konečných prijímateľov, ktorí čerpali v kontrolovanom období finančné prostriedky štrukturálnych fondov v rámci OPZ – Prioritnej osi 1, na realizáciu projektov s názvom „Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia špecializovaných nemocníc“ boli zistené viaceré nedostatky. Týkali sa evidencie záujemcov o poskytnutie súťažných podkladov, ktorá obsahovala údaje, ktoré neboli v súlade s výpisom z obchodného registra; oneskoreného zaraďovania DHM do majetku; nesprávneho určenia hodnoty zákazky a nesprávneho deklarovania dátumu uzatvorenia dodatku k zmluve o dielo.

Kontrola čerpania prostriedkov štrukturálnych fondov v rámci Operačného programu Vzdelávanie (ďalej len „OPV“) bola vykonaná za kontrolované obdobie od začiatku programového obdobia (od roku 2007) do času ukončenia kontroly v MŠVVaŠ SR (RO), Agentúre MŠVVaŠ SR pre štrukturálne fondy EÚ (SORO) a u 4 konečných prijímateľov.

Finančné prostriedky na OPV k 10.05.2011 boli čerpané v sume 68 262 838,18 eur, čo predstavovalo 9,25% zo sumy finančných prostriedkov plánovaných na celé programové obdobie. Čerpanie NFP bolo značne ovplyvnené časovým rozsahom jednotlivých procedúr administrácie a ich zložitosti v čase od vyhlásenia písomnej výzvy po podpísanie zmluvy a veľkým počtom zmien, resp. nových verzií interných manuálov.

Zazmluvnené boli finančné prostriedky z ESF v celkovej sume 267 914 948,96 eur, čo predstavovalo za OPV 43,37 % z celkovej výšky plánu finančných prostriedkov z ESF.

U dvoch projektov, ktoré boli mimoriadne ukončené, bolo zistené, že do dňa ukončenia kontroly výška finančných prostriedkov k vráteniu predstavovala sumu 725 680,00 eur. Na dlžné sumy u prijímateľov neboli vykonané viazania finančných prostriedkov, resp. neboli uzavreté dohody s dlžníkmi o splátkach medzi RO a prijímateľmi.

Na RO bolo ďalej zistené, že v 10 prípadoch nepostupoval v zmysle vydaného Manuálu procedúr RO pre OPV v tom, že napr. nedodržel lehotu podpísania návrhu zmluvy, nezabezpečil informáciu Certifikačnému orgánu o pripravovanom procese výberu žiadostí o NFP pre priame zadanie v stanovenom čase a v niekoľkých prípadoch nezamietol žiadosť, keď konečný prijímateľ nereagoval na doplnenie požiadaviek.

Pri kontrole v SORO boli zistené nedostatky týkajúce sa napr. nejednoznačnej úpravy povinností prijímateľov NFP v zmluve a príručkách, nesprávneho uplatňovania niektorých kontrolných postupov na SORO, absencie kontrolných zoznamov a nedodržania niektorých termínov v procese schvaľovania ŽoP.

U konečných prijímateľov bolo zistené, že vo viacerých prípadoch nedodržali pravidlá a podmienky, za ktorých boli verejné prostriedky poskytnuté. Bolo tiež zistené, že konečný prijímateľ nesprávne zaúčtoval obstaranie softvéru, nepreukázal výkon predbežnej finančnej

kontroly v súvislosti s finančnými operáciami týkajúcimi sa projektu, uzatvoril s dodávateľom učebných pomôcok zmluvu na ich dodávku v dvoch rôznych verziách, zaplatil súkromnej firme za vypracovanie expertíz a posudkov týkajúcich sa monitoringu a hodnotenia, ktoré neboli predložené, pri vysielaní zamestnancov na pracovné cesty neboli písomne určené podmienky pracovnej cesty, pri verejnom obstarávaní nestanovoval predpokladané ceny obstaraných tovarov a služieb, nevytlúčil úspešného uchádzača napriek tomu, že nepredložil povolenie na podnikanie a o vzniku záväzkov v 39 prípadoch účtoval až po ich úhrade.

Kontrola čerpania prostriedkov štrukturálnych fondov v rámci Operačného programu Výskum a vývoj (ďalej len „OP VaV“) bola vykonaná od začiatku programového obdobia (od roku 2007) do ukončenia výkonu kontroly v MŠVVaŠ SR (RO), Agentúre MŠVVaŠ SR pre štrukturálne fondy EÚ (SORO) a u 2 konečných prijímateľov.

K 30.06.2011 bolo v OP VaV čerpanie prostriedkov na úrovni 15,51 % zo záväzku na celé programové obdobie. Čerpanie za celú SR bolo v tom čase na úrovni 18,49 %. K 31.05.2011 bolo zazmluvnených 403 projektov v celkovej hodnote 706 956 664,43 eur zo zdrojov EÚ a zakontrahované v podiele 57,98 %.

Kontrolou vybraných národných projektov bolo zistené, že RO a tiež SORO v otázke dodržiavania lehôt v procesoch zazmluvnenia žiadostí o NFP postupovali v súlade s príslušnými riadiacimi dokumentmi. Pri ŽoP však doba spracovania niektorých presahovala 100, resp. 150 dní a v jednom prípade predstavovala 266 kalendárnych dní.

U konečných prijímateľov bolo zistené, že v rámci vnútorného kontrolného systému, v rozpore so zákonom o finančnej kontrole a vnútornom audite, na objednávkach a zmluvách nebola vykonaná predbežná finančná kontrola. Bolo tiež zistené porušenie zákona o verejnom obstarávaní a zákona o účtovníctve.

Záverečná kontrola projektov KF, ktorých doba realizácie skončila 31.12.2010 bola NKÚ SR vykonaná v pozícii orgánu vydávajúceho vyhlásenia o ukončení pomoci z KF v MF SR (PO), MŽP SR (SORO), MDVaRR SR (SORO) a u 10 konečných prijímateľov pomoci pri trinástich projektoch KF v celkovej sume 696 mil. eur (z toho jedenásť projektov v oblasti životného prostredia v sume spolu 443 mil. eur a dva v oblasti dopravy v sume 253 mil. eur). Na základe výsledkov kontroly NKÚ SR potvrdil správnosť súm uvedených v žiadostiach o záverečné platby smerom k EK na doplatenie konečných zostatkov na projekty spolu v sume takmer 73 mil. eur.

Kontrolami bolo zistených 44 nedostatkov, ktoré sa týkali najmä nedôsledného plnenia zmluvných povinností konečnými prijímateľmi a nedodržania niektorých ustanovení zákona o verejnom obstarávaní, nedostatočného zdokladovania dokumentácie a archivácie jedného projektu, veľkého počtu zmenových konaní s navýšením rozpočtov, nedostatočného konania vo veci riešenia vzniknutých nezrovnalostí pri dvoch projektoch, atď.

Výsledky všetkých vykonaných kontrol a auditov, nielen NKÚ SR ale aj ostatných kontrolných orgánov SR a EÚ, v jednotlivých subjektoch a závery vyvedené z analýz stavu plnenia opatrení na odstránenie zistených nedostatkov boli podkladom pre stanovisko NKÚ SR vyjadrené vo vyhláseniach o ukončení pomoci na projekty KF. Pri žiadnom z trinástich kontrolovaných projektov neprekročila celková chybovosť tolerovateľnú úroveň 2% hodnoty kontrolovaných oprávnených výdavkov na projekt v rámci kontrol vzorky. Zistené nedostatky sa odstránili alebo boli v štádiu odstraňovania a nemali dosah na správnosť vykázania výdavkov EÚ a ŠR SR vynaložených na kontrolované projekty. Napriek tomu, NKÚ SR pri 6 z 13 preverovaných projektov uviedol výhradu vo vyhláseniach o ukončení pomoci. Dôvodom boli najmä neuzatvorené finančné opravy za nedostatky, zistené

pri spätnom overení verejného obstarávania, ktoré musí vykonávať riadiaci orgán (MDVaRR SR) pred ukončením každého projektu KF.

Následná kontrola implementácie odporúčaní a opatrení z kontrol a auditov programov ŠF programového obdobia 2004-2006 bola vykonaná v 4 ministerstvách a u 64 konečných prijímateľov pomoci. Kontrola na vzorke programov a projektov financovaných z EFRR preukázala, že všetky dotknuté subjekty venovali náprave náležitú pozornosť a až na malé výnimky odporúčania a opatrenia splnili, resp. priebežne plnili.

Kontrola NKÚ SR tiež ukázala, že v niektorých prípadoch projektové indikátory výstupu nedávali podrobné informácie o vykonaných činnostiach v rámci projektu, a teda nebolo možné na ich základe vyhodnotiť, či boli realizované všetky aktivity projektu, na ktoré bol poskytnutý nenávratný finančný príspevok.

Kontrola indikátorov odhalila, že tejto oblasti je potrebné zo strany Centrálného koordinačného orgánu, RO a SORO venovať väčšiu pozornosť už v prípravnej fáze realizácie programov s cieľom vyhnúť sa neskorému zberu údajov potrebných na vyhodnotenie efektívnosti vynaložených prostriedkov zo zdrojov EÚ a SR SR. Zbierané údaje by mali priamo súvisieť so základnými cieľmi programov.

Výsledky kontrolnej akcie potvrdili, že predchádzajúce kontroly vykonané NKÚ SR v pozícii orgánu vydávajúceho vyhlásenia o ukončení pomoci boli nápomocné pre skvalitnenie implementácie projektov.

NKÚ SR v roku 2011 začal aj **kontrolu účinnosti programu SAPARD v SR**, ktorej výkon a realizácia výsledkov budú ukončené v roku 2012.

1.2.2 Výsledky tematických kontrol

Účelom **kontroly hospodárenia s verejnými prostriedkami poskytnutými samosprávnym krajom na oblasť kultúry** bolo preveriť súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi pri nakladaní s verejnými prostriedkami poskytnutými jedným samosprávnym krajom príspevkovej organizácií v jeho zriaďovateľskej pôsobnosti. Kontrolou boli zistené porušenia zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy poskytnutím preddavku bez toho, aby bol dohodnutý v zmluve a zákon o účtovníctve tým, že kontrolovaný subjekt neúčtoval o poskytnutých preddavkoch na správnych účtoch.

Účelom **kontroly nakladania s finančnými prostriedkami a majetkom** v Agrokomplex – Výstavníctvo Nitra, š.p. bolo preveriť dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení štátneho podniku s vecami a majetkovými právami zverenými mu pri jeho založení, ako aj s vecami a majetkovými právami nadobudnutými v priebehu jeho podnikania.

Kontrolou dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení štátneho podniku bolo zistené, že tento v rozpore so zákonom o sociálnom fonde neodvádzal v stanovenom termíne finančné prostriedky na účet sociálneho fondu, vo viacerých prípadoch v rozpore so zákonom o štátnom podniku uskutočnil hotovostné platby nad zákonom stanovený limit a dohody o vykonaní práce uzatvoril v rozpore so Zákonníkom práce.

Kontrola NKÚ SR ďalej preukázala nedodržiavanie zákona o účtovníctve nedodržiavaním postupov účtovania o odoslaných faktúrach a predpise poplatkov za komunálny odpad a dane za ubytovanie, uplatnením odpisov dlhodobého majetku

v nesprávnej výške, nesprávnym zaradením majetku do odpisových skupín a nesprávnym vykonávaním procesu inventarizácie majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov.

Kontrola hospodárenia a ochrany aktív v oblasti informačných technológií v Protimonopolnom úrade SR poukázala na nedostatky v dodržiavaní všeobecne záväzných právnych predpisov pre oblasť účtovníctva a oblasť informačných systémov verejnej správy. Kontrolou správnosti účtovania výdavkov na informačno-komunikačné technológie bolo zistené porušenie zákona o účtovníctve v oblasti účtovania nákladov do obdobia, s ktorým vecne a časovo nesúviseli. Ďalej bolo kontrolou zistené, že platné vnútroorganizačné riadiace akty neboli aktualizované, a tým v niektorých prípadoch nenadväzovali na platné zákonné normy, na ktoré sa odvolávali. Kontrola v oblasti zabezpečenia nepretržitej prevádzky a obnovy informačných systémov preukázala nedostatočnú formalizáciu vnútroorganizačných predpisov upravujúcich túto oblasť ako i oblasť správy a prevádzky informačných systémov kontrolovaného subjektu.

Kontrola plnenia opatrení prijatých na odstránenie nedostatkov zistených kontrolami vykonanými v 1. polroku 2010 a 1. polroku 2011 bola vykonaná v MH SR, MŽP SR, MDVaRR SR a v ŠFRB. Bolo zistené, že z celkového počtu 29 kontrolovaných opatrení boli tieto v 12 prípadoch splnené, 7 opatrení bolo čiastočne splnených a 2 opatrenia boli plnené priebežne. V 6 prípadoch u opatrení neuplynul určený termín splnenia. Splnenými opatreniami sa podarilo vytvoriť predpoklady na zlepšenie hospodárenia s finančnými prostriedkami a nakladania s majetkom štátu v podmienkach kontrolovaných subjektov. Čiastočne splnené opatrenia zo strany kontrolovaných subjektov boli z dôvodu prechodu na nový informačný systém od roku 2012, absencie zmluvného vzťahu a podpory špecialistov na pôvodný informačný systém a tiež zo zákonných dôvodov súvisiacich s nevyhnutným zásahom do zdrojového kódu programu a autorských práv vlastníka pôvodného systému. Dve nesplnené opatrenia sa týkali oblasti kontrolného systému kontrolovaného subjektu.

Kontrola dodržiavania povinností stavebných sporiteľní pri hospodárení s prostriedkami ŠR určenými na štátnu prémii k stavebnému sporeniu bola vykonaná v 3 stavebných sporiteľniach za obdobie roka 2010 a 1. polroka 2011. NKÚ SR konštatoval, že stavebné sporiteľne pri nakladaní s prostriedkami štátneho rozpočtu určenými na štátnu prémii za kontrolované obdobie dodržali povinnosti vyplývajúce zo zákona o stavebnom sporení a z dohôd uzavretých s príslušným ministerstvom.

Kontrolou hospodárenia s verejnými prostriedkami a nakladaním s majetkom štátu v Kancelárii verejného ochrancu práv za obdobie roka 2010 a 1. polroka 2011 bolo zistené, že kontrolovaný subjekt pri obstaraní zákaziek na dodanie tovarov a služieb postupoval v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní a správu majetku štátu vykonával v súlade so zákonom o správe majetku štátu. Kontrolou boli zistené nedostatky v oblasti účtovníctva, keď v 5 prípadoch kontrolovaný subjekt nepostupoval v súlade so zákonom o účtovníctve z dôvodu nesprávneho zaúčtovania účtovných prípadov z hľadiska časovej a vecnej súvislosti. Uvedené nedostatky však nemali zásadný vplyv na výsledok hospodárenia. Systém vnútornej kontroly bol zabezpečovaný koncepčne, v primeranom rozsahu a kvalite.

Kontrola plnenia úloh vo svojej pôsobnosti v oblasti odpadového hospodárstva bola vykonaná v MŽP SR za obdobie rokov 2006 – 2010 s dôrazom na implementáciu a dodržiavanie smerníc EÚ, medzinárodných dohovorov a vypracovanie strategických dokumentov podľa kompetenčného zákona.

V kontrolovanom období boli v rámci MŽP SR vykonávané časté zmeny v riadiacich funkciách, čo sa však pozitívne neprejavilo v plnení úloh v oblasti odpadového hospodárstva.

Do Organizačného poriadku ministerstva nebola začlenená smernica č. 2006/12/ES a ani následná smernica č. 2008/98/ES. MŽP SR si nesplnilo povinnosť vyplývajúcu zo smernice č. 2008/98/ES, keď do 12.12.2010 s ňou nezosúladiť príslušné zákony. EK zaslala dňa 26.01.2011 oznámenie č. 2011/0350 k oneskorenému prevzatiu legislatívy EÚ do právneho poriadku SR a upozornila SR na peňažné sankcie, ktoré jej môže uložiť Súdny dvor ES. Za nedodržiavanie ustanovení európskej legislatívy boli SR zaslané štyri odôvodnené stanoviská EK.

MŽP SR neuverejnilo program odpadového hospodárstva SR na roky 2006 – 2010 vo svojom Vestníku. Ani v jednom prípade nebolo preukázané vydanie všeobecnej záväznej vyhlášky krajského úradu, ktorá by obsahovala záväznú časť programu kraja na roky 2006 – 2010. Uvedený stav nebol v súlade so zákonom o odpadoch. Kontrola tiež ukázala nedostatky v dodržiavaní zákona o archívoch a registratúrach.

Kontrola hospodárenia s verejnými prostriedkami Environmentálneho fondu ukázala, že žiadosti o poskytnutie podpory formou dotácie, ako aj úveru boli predkladané neúplné, pričom povinnosťou fondu bolo žiadať tieto chýbajúce doklady, čím bol proces administratívne náročný. V procese administrácie žiadostí o podporu formou dotácie aj úveru a v súvisiacich dokumentoch fond nepostupoval v súlade so zákonom o archívoch a registratúrach a nedodržiaval internú smernicu Registratúrny poriadok a registratúrny plán. Informačný systém pre spracovávanie žiadostí o podporu formou úveru nebol dobudovaný a neposkytoval komplexné informácie.

Kontrola hospodárenia s finančnými prostriedkami a majetkom akciovej spoločnosti Slovenská pošta, a.s. za obdobie roka 2010 poukázala na viaceré nedostatky v oblasti účtovníctva, verejného obstarávania a vnútorného kontrolného systému. Overením správnosti zostavenia účtovnej závierky za rok 2010 bolo zistené, že akciová spoločnosť nekonala v roku 2010 pri zostavovaní účtovnej závierky v súlade s viacerými ustanoveniami zákona o účtovníctve. Chýbala napr. položka investičného nehnuteľného majetku, nehnuteľný majetok určený na predaj, nesprávne boli vykázané dlhodobé pohľadávky.

V oblasti verejného obstarávania príslušná dokumentácia nebola kompletná. Z dôvodu nepredloženia menovacích dekrétov, dokladov o stanovení predpokladanej hodnoty zákazky, schválených súťažných podkladov s prehláseniami ich tvorcov, dokladu o zvolení metódy verejného obstarávania bolo určenie použitej metódy verejného obstarávania v niektorých prípadoch problematické.

V oblasti vnútorného kontrolného systému bolo zistené, že a.s. pri vnútornej kontrole postupovala podľa internej smernice, vypracovávala plány kontrolnej činnosti, vykonávala kontrolu, prijímala a kontrolovala plnenie opatrení, napriek tomu dochádzalo v priebehu kontrolovaného obdobia k mnohým, opakovaným nedostatkom. Na nesplnení hlavného cieľa a.s. sa podieľalo nesprávne zostavenie podnikateľského plánu nadhodnotením výnosov a podhodnotením nákladov v podnikateľskom pláne. Z predpokladanej straty po zdanení vo výške 3 390 tis. eur sa dosiahla skutočná strata 12 116 tis. eur.

Kontrola hospodárenia so štátnymi hmotnými rezervami preukázala v hospodárení s verejnými prostriedkami a nakladaní s hmotnými a mobilizačnými rezervami (ďalej len „MR“), viaceré nedostatky, ako napr. nedostatočnú tvorbu hmotných rezerv v súvislosti so zabezpečením ich optimálneho množstva v súlade s potravinovou bezpečnosťou, nákup komodity ropy krytý z účelových prostriedkov na úkor zabezpečenia mobilizačných rezerv v roku 2010, neefektívny riadiaci proces a koordináciu pri tvorbe MR, nesprávne zaúčtovaný príjem za vyčlenené MR, poškodené pohotovostné zásoby, úhradu nákladov v rozpore

s pôvodným znením zmlúv a nedostatočnú preukázateľnosť účtovných záznamov. Do procesu doplňovania MR vstupovali ochraňovatelia, ktorí prezentovali svoje subjektívne požiadavky odvíjajúce sa často od vlastnej hospodárskej činnosti. Hospodárenie s MR bolo realizované bez vecného zdôvodnenia skutočnej potreby ich vykonania. SŠHR SR zrealizovala zámenu v MR (výzbrojné komponenty), ktorá nebola v súlade s plánom doplňovania MR.

Kontrola hospodárenia s finančnými prostriedkami a nakladania s majetkom umeleckých fondov bola vykonaná v Literárnom fonde Bratislava, v Hudobnom fonde Bratislava a vo Fonde výtvarných umení Bratislava. Nedostatky boli zistené v štatútoch umeleckých fondov, ktoré nezosúladili s ustanoveniami zákona o nakladaní s majetkom verejnoprávných inštitúcií, čím porušili svoju povinnosť určenú zákonom o umeleckých fondoch, keď do svojich štatútov nestanovili kontrolu ich hospodárenia a nemali stanovenú presnú formuláciu zastupovania fondov navonok. Umelecké fondy nevyhotovili kompletnú účtovnú závierku, nedostatky boli zistené aj pri vykonaní inventarizácie majetku a záväzkov, čím bol porušený zákon o účtovníctve. Právne formy Hudobného fondu a Fondu výtvarných umení uvedené v Obchodnom registri neboli v súlade so zákonom o umeleckých fondoch.

Kontrola hospodárenia s verejnými prostriedkami a nakladania s majetkom štátu pri zabezpečovaní vojenských operácií a mierových misií v zahraničí preukázala nedostatky pri stanovovaní a vyhodnocovaní plnenia cieľov prvku „Operácie mimo územia štátu“ (ďalej len „OMÚŠ“). Kontrolou účtovných dokladov boli zistené prípady nedodržania platnej rozpočtovej klasifikácie podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, keď kontrolovaný subjekt výdavky na opravu, údržbu a náhradné diely na motorové vozidlá, kontajnery a alkoholtestery triedil na nesprávnych podpoložkách rozpočtovej klasifikácie. V oblasti verejného obstarávania boli zistené nedostatky v 10 prípadoch verejných súťaží. Vo viacerých prípadoch bolo zistené porušenie ustanovení zákona o účtovníctve týkajúce sa správnosti a úplnosti evidencie a vedenia účtovníctva o majetku štátu, zaradovania majetku do užívania, jeho inventarizácie, vyradovania a likvidácie majetku používaného v jednotlivých OMÚŠ. NKÚ SR konštatoval, že kontrolná činnosť vykonávaná odbornými útvarmi MO SR týkajúca sa ekonomickej oblasti nespĺnila vždy svoj účel, najmä z dôvodu nedostatočnej realizácie výsledkov kontroly.

Kontrola vynakladania finančných prostriedkov na plnenie cieľov spoločnej migračnej a azylovej politiky EÚ, ako aj dodržiavania podmienok pre poskytovanie a čerpanie prostriedkov z jednotlivých fondov programu Solidarita poukázala na niektoré systémové ako aj nesystémové nedostatky. Postup hodnotenia, schvaľovania a výberu projektov nebol vždy v súlade so všeobecnými pravidlami pre výber projektov a v súlade s princípmi transparentnosti. Pri výbere bol zistený konflikt záujmov, nedodržanie stanovených lehôt pri procese administratívneho overenia a overenia vecnej a finančnej správnosti výdavkov podľa príslušných manuálov, vysoko nadhodnotené počty žiadateľov o azyl pri žiadostiach o grant, schválenie prostriedkov na učiteľku materskej škôlky pre azylové zariadenie, kde sa v tom období nenachádzalo žiadne dieťa v predškolskom veku. Kontrolou boli zistené aj veľké rozdiely pri rovnakých nákladových položkách v rámci personálnych nákladov, schválenie finančných prostriedkov na zariadenie, pri ktorom bol veľký predpoklad, že nebude dostatočne využívané, schvaľovanie pomerne veľkých súm finančných prostriedkov na právne služby, vzhľadom na počet osôb cieľovej skupiny. Kontrola poukázala aj na neproduktívne náklady na výkon strážnej služby, ktoré vznikli zdĺhavým procesom pri prevode správy prebytočného majetku, neoprávnené použitie finančných prostriedkov, porušenie zákona o účtovníctve, nedostatočnú spoluprácu Migračného úradu MV SR a zodpovedného orgánu a na nedostatky v kontrolnej činnosti kontrolovaných subjektov.

Kontrola hospodárenia s verejnými prostriedkami v Slovenskom národnom stredisku pre Ľudské práva preukázala viaceré porušenia zákona o verejnom obstarávaní, napríklad úhradu faktúry za dodanie tovaru dva týždne pred vykonaným prieskumom trhu, rozdelenie predmetu obstarávania služieb informačných systémov do viacerých zmlúv s tým istým dodávateľom, nesprávne stanovenú predpokladanú hodnotu zákazky; zákona o účtovníctve, napríklad nesprávne zatriedňovanie niektorých výdavkov, neúplné účtovné doklady, nedostatky v účtovných závierkach, zúčtovanie so SR za rok 2010 v rozpore s pokynom MF SR na rok 2010, nepreukázanie vykonania inventarizácie všetkého majetku a záväzkov, zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy neoprávnene poskytnutým preddavkom, ktorý nebol v zmluve dohodnutý a nedodržanie hospodárnosti pri použití finančných prostriedkov na nákup predražených licencií od spoločnosti, ktorá podľa Obchodného registra nemala v predmete činnosti oprávnenie na počítačové služby a porušenie finančnej disciplíny.

Kontrola financovania rekonštrukcie Zimného štadióna Ondreja Nepelu v Bratislave (ďalej len „ZŠON“) z prostriedkov ŠR SR a prostriedkov hlavného mesta SR Bratislava bola vykonaná na základe uznesenia NR SR č. 533 zo 06.07.2011. Zdĺhavý proces výberu lokality a minimalizácia času na zabezpečenie kvalitnej prípravy a realizácie tejto investície mala v niektorých prípadoch negatívny dopad na hospodárnosť vynakladania verejných prostriedkov. Pri investícii, ktorá spĺňala kritériá verejnej práce podľa zákona o verejných prácach, nebol vypracovaný stavebný zámer a nebola vykonaná ani štátna expertíza. Z porovnania vybranej – druhej alternatívy zámeru obnovy ZŠON s celkovým rozsahom plnenia stavebných a projektových prác vyplýva, že celková cena diela dohodnutá v základných zmluvách o dielo (bez dodatkov) bola o 65 % vyššia ako bola stanovená v súhrnnom orientačnom prepočte vybranej alternatívy v cenovej úrovni roku 2009 a po započítaní dodatkov bola vyššia o 90,6 %.

V etape výberu zmluvných dodávateľov a realizácie rekonštrukcie bol vo viacerých prípadoch porušený zákon o verejnom obstarávaní (Generálny investor Bratislavy nepreukázal splnenie zákonných podmienok pre použitie rokovacieho konania bez zverejnenia pri obstarávaní nadlimitnej zákazky na zhotovenie projektovej dokumentácie stavby „Rekonštrukcia ZŠON“, nadlimitnej zákazky na stavebné práce „Inžinierske siete a prístupové komunikácie k ZŠON“ a pri výbere zhotoviteľa stavebných prác na objekt štadióna a tréningové plochy užšou súťažou a pri ôsmich zákazkách s nízkou hodnotou obstarávaných v rámci prípravných, prieskumných, geodetických prác a štúdií), zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy (poskytnutie dvoch preddavkov bez zmluvného dohodnutia, ktoré neboli vysporiadané do konca rozpočtového roka, úhrada vyššej sumy za poistenie stavby ako mal zhotoviteľ dohodnuté vo svojej poistnej zmluve, neoprávnená úhrada finančných prostriedkov za práce, za revíziu projektovej dokumentácie, škoda spôsobená zničením SKY BOXov a SKY LOUNGE), zákon o účtovníctve (pri účtovaní stavebných prác, nesprávnym ocenením pozemkov, úhradou a zaúčtovaním faktúr, ktorých súčasťou boli nesprávne a neúplné súpisy vykonaných prác, nepresným vyhotovením inventúrnych súpisov za stavebné objekty cyklistického štadióna), zákon o majetku obcí (pri zámene nehnuteľností) a zákon o obecnom zriadení (prenájom pozemkov a objektov na výstavbu a prevádzku športovo – spoločenského centra pod bežnú cenu). Preukázané bolo aj nehospodárne konanie, kde jednoznačné finančné vyčíslenie nebolo možné (vybudovanie prístupových a obslužných komunikácií a súvisiacich objektov plne hrazené z prostriedkov hlavného mesta, pričom tieto objekty boli predmetom užívania aj vedľajšej stavby športovo-spoločenského centra, pri demolácii objektov cyklistického štadióna nebol definovaný spôsob ďalšieho využitia tejto lokality).

1.2.3 Výsledky kontrol výkonnosti

Kontrolou výkonnosti sa NKÚ SR zameriaval na skúmanie a vyhodnotenie miery hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti s akou kontrolované subjekty hospodárili s finančnými prostriedkami, majetkom, záväzkami, majetkovými právami, pohľadávkami a inými finančnými i nefinančnými zdrojmi.

Kontrola hospodárenia s finančnými prostriedkami vynaloženými na údržbu a modernizáciu železničnej dopravnej infraštruktúry bola vykonaná v Železničiach SR, Bratislava so zameraním na projekt „Modernizácia železničnej trate Nové Mesto nad Váhom – Púchov pre traťovú rýchlosť do 160 km/hod IV. etapa a V. etapa, úsek Trenčianska Teplá – Beluša“ (ďalej len „projekt“) za obdobie roka 2010 a v prípade verejného obstarávania stavebných prác a stavebného dozoru v súvislosti s projektom aj za rok 2009.

Kontrola poukázala na niektoré problémové oblasti spojené s realizáciou projektu ako nepresné stanovenie časového plnenia finančného plánu zo strany zhotoviteľa diela, ktorý bol však v čase kontroly už aktualizovaný, a problémy spojené s interpretáciou zákona o energetike pri zriaďovaní preložiek elektroenergetických zariadení. Kontrola nezistila porušenie zákona o verejnom obstarávaní, nedodržanie zmluvných podmienok a ani nedodržanie účelu vynakladaných finančných prostriedkov.

Kontrola poskytovania verejných prostriedkov vynaložených na zabezpečenie Registra obnovenej evidencie pozemkov (ďalej len „ROEP“), hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti použitia verejných prostriedkov vynaložených na činnosť ROEP bola vykonaná na subjektoch: Slovenský pozemkový fond (ďalej len „SPF“), MP SR (od roku 2010 MPaRV SR), ÚGKK SR a ôsmich katastrálnych úradoch.

Za roky 2006 - 2010 bolo na činnosť ROEP vynaložených 7 666 400,00 eur zo ŠR, 19 903 894,00 eur z rozpočtu SPF a 2 223 501,00 eur z príjmu poplatkov od účastníkov konania. Rok 2015 je termínom schválenia ROEP. Na zabezpečenie činnosti ROEP bude rezort katastra v roku 2012 až 2014 potrebovať zo ŠR 960 000,00 eur a z rozpočtu SPF 9 551 755,00 eur.

Sústavný nedostatok finančných prostriedkov zo ŠR neumožnil vykonať verejné obstaranie geodetických prác. Následkom toho sa neplnili harmonogramy, schválené na príslušný kalendárny rok. Nesprávnym určením termínov jednotlivých etáp ROEP, najmä zo strany zhotoviteľov, boli uzatvárané dodatky k zmluvám, často aj neefektívnym a nevhodným spôsobom, čím dochádzalo k predlžovaniu termínov ukončenia a schválenia ROEP. Ku koncu roka 2010 mal rezort pôdohospodárstva rozpracovaných 41 k. ú. Rezort katastra mal rozpracovaných 645 k. ú. a v ďalšom období musí obstarat' ešte 190 k. ú. Pretrvávajúci nedostatok kvalifikovaného personálu v rezorte katastra môže ohroziť predpokladaný termín ukončenia ROEP.

Správne orgány v rezorte katastra v rokoch 2006 - 2010 poskytli obciam na činnosť komisií asi o 340 301,00 eur menej, než ukladal zákon. Kontrola tiež ukázala, že kontrolované subjekty nemali vydané interné usmernenia a postupy na predkladanie a kontrolu dokumentácie a prerozdelenia finančných zdrojov na ROEP, na hodnotenie programovej štruktúry.

Kontrola hospodárenia s verejnými prostriedkami poskytnutými na realizáciu Programu rozvoja bývania na výstavbu technickej vybavenosti bola vykonaná na MDVaRR SR, na krajských stavebných úradoch a v 16 vybraných mestách a obciach ako príjemcov dotácie za rok 2009 a súvisiace obdobia.

Preverením procesu poskytovania dotácií na obstaranie technickej vybavenosti a dodržiavania príslušnej legislatívy pri jeho realizácii, boli zistené nedostatky týkajúce sa nedôsledného plnenia zmluvných podmienok, nedodržiavania niektorých ustanovení zákona o verejnom obstarávaní, zákona o účtovníctve, zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite a zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

V čase kontroly ministerstvo nedisponovalo evidenciou o počte kontrol a výsledkov z kontrolných dní na stavbách technickej vybavenosti a jednoznačne neupravilo vnútorným predpisom obsah jednotlivých zložiek s dokumentáciou k príslušným dotáciám archivovaným na ministerstve a krajských stavebných úradoch.

Nedostatky zistené na krajských stavebných úradoch sa týkali porušenia Metodického pokynu ministerstva k postupu ministerstva a krajských stavebných úradov pri prijímaní a posudzovaní žiadostí o poskytnutie dotácií na rozvoj bývania a pri overovaní plnenia zmluvných podmienok. V 81 % preverovaných prijímateľov dotácií boli kontrolami na mieste zistené nedostatky. Uvedený stav poukazoval na nedostatočnú účinnosť kontrolných mechanizmov krajských stavebných úradov i ministerstva.

Prijímatelia dotácie v priebehu realizácie stavieb v prevažnej miere nedodržiavali podmienky zmluvy o poskytnutí dotácie, napríklad:

- nepredložili zmeny použitých materiálov a technických riešení pri výstavbe technickej vybavenosti na odsúhlasenie stavebnému úradu, čím nedodržali pravidlá a podmienky, za ktorých im boli verejné prostriedky poskytnuté a porušili finančnú disciplínu podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy,
- nepostupovali podľa zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite tým, že nejednoznačne uvádzali na likvidačných listoch k faktúram, či pripravovaná finančná operácia bola alebo nebola v súlade so schváleným rozpočtom,
- nepostupovali v súlade so zákonom o účtovníctve tým, že po ukončenej kolaudácii nezaradili niektoré objekty technickej vybavenosti z účtu obstarania dlhodobého hmotného majetku do majetku,
- nepostupovali podľa zákona o verejnom obstarávaní tým, že nedodržali lehotu na predkladanie ponúk a uzatvorili zmluvu o dielo rokovacím konaním bez zverejnenia bez splnenia podmienky pre jeho použitie,
- nepostupovali v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy a porušili finančnú disciplínu tým, že duplicitne započítali a uhradili z vlastných zdrojov finančnú čiastku za neuskutočené práce a dodávky a nezabezpečili súlad fakturácie so súpisom vykonaných prác a dodaných materiálov.

Kontrola hospodárenia s verejnými prostriedkami určenými na ochranu pred povodňami a na odstránenie jej následkov bola vykonaná na MŽP SR, Environmentálnom fonde, 8 krajských úradoch životného prostredia (ďalej len „KÚŽP“), 8 vybraných obvodných úradoch životného prostredia (ďalej len „OÚŽP“) a v 14 vybraných mestách a obciach. Ďalším 40 mestám a obciam, vybraným v spolupráci s KÚŽP a OÚŽP, NKÚ SR zaslal dotazníky s otázkami z oblasti ochrany pred povodňami.

Kontrola poukázala na viaceré nedostatky v procese zabezpečovania ochrany pred povodňami. Koncepcia ochrany pred povodňami, obsiahnutá v Programe protipovodňovej ochrany v SR do roku 2010 a v Koncepcii vodohospodárskej politiky SR do roku 2015, nebola zdrojovo zabezpečená a neboli tak vytvorené predpoklady na splnenie v nej stanovených opatrení. Finančné prostriedky na protipovodňové opatrenia, ako priority,

každoročne MŽP SR uplatňoval pri zostavovaní návrhu rozpočtu kapitoly. Pre roky 2010 a 2011 neboli priority v rozpočte MŽP SR zohľadnené.

NKÚ SR kontrolou identifikoval nedostatky najmä v oblasti vypracovania, predkladania a schvaľovania povodňových plánov, nevykonávania činností povodňovými komisiami v oblasti prevencie a v oblasti vyhodnocovania, overenia a verifikovania povodňových škôd a výdavkov na povodňové zabezpečovacie a povodňové záchranné práce. Nedostatky súviseli aj s oneskoreným vydaním vykonávacích vyhlášok MŽP SR k novému zákonu o ochrane pred povodňami, s absenciou metodických usmernení v tejto oblasti a nedostatočnou kontrolou miest a obcí zo strany OÚŽP a KÚŽP ako aj MŽP SR. Obce prostredníctvom VZN povolili stavebné činnosti aj v možnom záplavovom území pri drobných vodných tokoch.

V kontrolovaných subjektoch NKÚ SR zistil porušenia zákona o ochrane pred povodňami, zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, zákona o obecnom zriadení, zákona o účtovníctve, zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite a zákona o archívoch a registratúrach. NKÚ SR ďalej zistil nedodržanie ustanovenia zákona o verejnom obstarávaní, ustanovení prílohy č. 1 zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku a usmernenia pre príjemcu dotácie z Environmentálneho fondu, ktoré však nemali vplyv na účelné, hospodárne a efektívne čerpanie finančných prostriedkov.

NKÚ SR v jednom meste a troch obciach zistil neoprávnené použitie finančných prostriedkov, poskytnutých na povodňové zabezpečovacie a povodňové záchranné práce, v celkovej sume 125 782,33 eur. Kontrolované subjekty vrátili neoprávnené čerpané finančné prostriedky na účty poskytovateľov počas výkonu kontroly.

Kontrolou plnenia opatrení, ktoré MŽP SR prijalo na odstránenie nedostatkov zistených predchádzajúcou kontrolou NKÚ SR v roku 2010 bolo zistené, že z celkového počtu 10 opatrení bolo 5 opatrení splnených a 5 opatrení MŽP SR plnilo priebežne.

Kontrola systému poskytovania a využívania verejných prostriedkov vynaložených na realizáciu úloh vedy a výskumu v kapitole MPaRV SR bola vykonaná v ministerstve a v 3 vybraných príspevkových organizáciách v jeho zriaďovateľskej pôsobnosti za obdobie od roku 2009 do 31.08.2011. Kontroly vykonané v ministerstve a vybraných štátnych PO v jeho zriaďovateľskej pôsobnosti poukázali na niektoré nedostatky v procese zabezpečovania činností súvisiacich s kontrolovanou oblasťou.

NKÚ SR zistil, že po zavedení nového modelu vedy a výskumu v roku 2010 a novej formy financovania v rezorte neboli dodržané zásady a postup pri predkladaní výskumných zámerov a hodnotení projektov komisiami. Objem finančných prostriedkov poskytnutých rezortu pôdohospodárstva na riešenie úloh vedy a výskumu mal v kontrolovanom období klesajúcu tendenciu. V roku 2009 tvorili výdavky pre organizácie vedecko-výskumnej základne kapitoly MPaRV SR 1,64 % z jej celkových výdavkov, z toho na úlohy vedy a výskumu bolo čerpaných 0,69 % celkových výdavkov kapitoly. V roku 2010 poklesol podiel výdavkov pre organizácie vedecko-výskumnej základne rezortu na 1,20 % a na riešenie úloh vedy a výskumu na 0,51 % z celkových výdavkov kapitoly.

V kontrolovaných subjektoch NKÚ SR zistil porušenia zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, zákona o účtovníctve, zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite a zákona o cestovných náhradách. Nedostatky vyplynuli najmä z absencie priebežnej a predbežnej finančnej kontroly, z nedôslednosti a nepresnosti pri účtovaní a uplatňovaní zákona o rozpočtových pravidlách.

NKÚ SR zistil v MPaRV SR aj ďalšie nedostatky najmä pri tvorbe obsahu kontraktov a v nedostatočnom plnení povinností z nich vyplývajúcich. Ani kontrole čerpania finančných prostriedkov nebola venovaná dostatočná pozornosť.

Kontrola hospodárenia s automobilovou technikou Policajného zboru bola vykonaná v MV SR a v krajských riaditeľstvách Policajného zboru (ďalej len „KR PZ“) za obdobie rokov 2009 a 2010 so zameraním na obstarávanie a prevádzku automobilovej techniky a dodržiavanie zásad hospodárnosti a efektívnosti pri správe majetku štátu.

Kontrolované subjekty spolu k 01.06.2011 prevádzkovali 4 586 osobných motorových vozidiel (spolu s vozidlami do 3,5 t), čo bolo o 238 vozidiel viac ako počet učený normatívom podľa interného predpisu. Analýza potrieb (konceptia) vybavenia motorovými vozidlami podľa jednotlivých druhov, podľa obsahu, spôsobu využívania, podľa najazdených kilometrov a veku, so zohľadnením prevádzkových podmienok, doložená nebola a bez nej nebol reálny predpoklad zostavovať plán obstarávania vozidiel a ani stanovenia normatívnych počtov vozidiel, čo sa prejavilo na uvedenom nedodržaní normatívnych počtov.

Viacere nedostatky boli zistené v oblasti verejného obstarávania. V dvoch prípadoch verejného obstarávania neboli do kritérií na vyhodnotenie ponúk zapracované príplatky za položky, ktoré priamo ovplyvňovali výslednú cenu motorových vozidiel, čím nebolo postupované v súlade s príslušným ustanovením zákona o verejnom obstarávaní. V jednom prípade súťažné podmienky obsahovali podmienku, že predmetom zákazky môže byť len automobil vyrobený v niektorej z krajín EÚ, táto podmienka nebola v súlade s príslušným ustanovením cit. zákona, podľa ktorého požiadavky sa nesmú odvolávať na krajinu, oblasť alebo miesto pôvodu alebo výroby. V jednom prípade súťažné podmienky v technickej špecifikácii zákazky uvádzali technické údaje, ktoré spĺňal len jeden typ vozidla, čím nebol zabezpečený rovnaký prístup pre všetkých uchádzačov čo nebolo v súlade s príslušným ustanovením zákona.

Kontrolou stanovenia základných a prevádzkových noriem spotreby motorových vozidiel bolo zistené, že uvedená oblasť nie je pre štátne organizácie legislatívne upravená všeobecne záväznou právnou normou.

Pri kontrole prevádzky motorových vozidiel bolo zistené, že táto nie vo všetkých prípadoch bola vykazovaná správne, keď pri referentských vozidlách neboli vykázané konkrétne údaje o trase pohybu vozidla, pričom uvádzané bolo ubehnutie počtu km, ktoré nezodpovedali vzdialenostiam medzi východiskovým a cieľovým miestom, ďalej neboli uvádzané úplne a čitateľne údaje o mene, priezvisku a ostatné údaje podľa knihy prevádzky, čo nebolo v súlade s príslušným ustanovením interného predpisu, ako aj zákona o účtovníctve.

Kontrolou bolo zistené aj nedodržanie interného predpisu, nakoľko boli zistené nedostatky pri vedení evidenčnej knihy nehôd a vydaní povolenia na vedenie služobného vozidla zamestnancovi, ktorý nebol poistený za škody spôsobené pri výkone povolania.

Kontrolou bolo zistené aj porušenie niektorých ustanovení zákona o správe majetku štátu pri vyradovaní vozidiel a tiež v oblasti fyzickej likvidácie neupotrebitelných služobných motorových vozidiel.

Kontrola efektívnosti a účinnosti opatrení prijatých na riešenie dopadov finančnej a hospodárskej krízy v Sociálnej poisťovni bola vykonaná v ústredí a v jej dvoch pobočkách. Bolo zistené, že v období finančnej a hospodárskej krízy hospodárila Sociálna poisťovňa s kladným hospodárskym výsledkom. V roku 2008 bol hospodársky výsledok kladný bez započítania zostatkov prostriedkov z predchádzajúceho roku. V roku 2009 hospodárila

síce so stratou 356 mil. eur, ale po započítaní prostriedkov z predchádzajúceho roku skončilo hospodárenie s kladným výsledkom 420 mil. eur. V roku 2010 hospodárila Sociálna poisťovňa s kladným výsledkom aj bez započítania zostatkov z roku 2009. Vplyv hospodárskej krízy na zvýšené výdavky poisťovne sa percentuálne najviac preukázal v dávkach v nezamestnanosti, ktoré sa v roku 2009 zvýšili oproti roku 2008 o 160,78 %, vo finančnom vyjadrení o 106 309 tis. eur. V roku 2010 už klesli oproti roku 2009 o 12,8 %.

Najväčší podiel v čerpaní fondov tvoril základný fond dôchodkového poistenia a základný fond nemocenského poistenia. Nárast výdavkov na dávkach dôchodkového poistenia v roku 2009 oproti roku 2008 bol o 502 854 tis. eur (o 11,1 %) a v roku 2010 oproti roku 2009 o 209 765 tis. eur (o 4,2 %). Nárast bol spôsobený najmä valorizáciou dôchodkových dávok, ktorá bola v roku 2009 určená vo výške 6,95 %, v roku 2010 vo výške 3,05 % a na rok 2011 bola určená už len vo výške 1,8 %. Napriek zvýšeným výdavkom dôchodkových dávok v roku 2009 bol v danom roku zaznamenaný výrazný pokles v počte novopriznaných, obnovených a prevzatých dôchodkov oproti roku 2008 (79 863 oproti 91 264). Jediný druh dôchodkov, ktorý v roku 2009 čo do počtu zaznamenal nárast, boli invalidné dôchodky. V roku 2010 bol zaznamenaný nárast v celkovom počte novopriznaných, obnovených a prevzatých dôchodkov oproti roku 2009, a to počtom 99 029 oproti počtu 79 863.

Nárast celkových výdavkov v rámci nemocenského poistenia bol v roku 2009 oproti roku 2008 vyšší o 28,5 % a v roku 2010 oproti roku 2009 o 6,9 %.

Kontrolou bolo zistené, že v rámci zabezpečovania príjmov a výdavkov poistného Sociálna poisťovňa neprijímala žiadne konkrétne opatrenia za účelom zníženia dopadov hospodárskej a finančnej krízy. Prijímala však opatrenia, ktoré napomáhali skvalitňovaniu činnosti a dosahovaniu lepších výsledkov jej hospodárenia. V roku 2009 dochádzalo k zvýšenému zneužívaniu sociálneho systému v oblasti nemocenského poistenia a poistenia v nezamestnanosti, kde právny stav umožňoval využívanie dávok osobami, ktoré nevykonávali zárobkovú činnosť. V roku 2009 bol zaznamenaný vysoký nárast agendy dávok v nezamestnanosti a uplatňovania nároku na nemocenské dávky z dôvodu dočasnej pracovnej neschopnosti. Počet uplatnených nárokov na nemocenskú dávku v ochrannnej lehote narástol oproti roku 2008 o 390 %. Zneužívanie sociálneho systému v oblasti nemocenského poistenia čiastočne vyriešila novela zákona o sociálnom poistení, účinná od 01.01.2011, a to najmä skrátením trvania nemocenského poistenia v ochrannnej lehote zo 42 dní na 7 dní. Zneužívanie sociálneho systému bolo preukázané aj pri dodržiavaní liečebného režimu. Z dôvodu nárastu dočasnej pracovnej neschopnosti zintenzívnili odbor lekárskej posudkovej činnosti kontroly dodržiavania liečebného režimu, najmä u dočasne práceneschopných uznaných v ochrannnej lehote a u dobrovoľne nemocensky poistených osôb. Za rok 2009 bolo vykonaných 97 000 kontrol dodržiavania liečebného režimu, ktorých dôsledkom bol hmotný postih v sume 79 tis. eur.

Problém zneužívania sociálneho systému riešila Sociálna poisťovňa dlhodobo, v zmysle „Akčného plánu boja proti zneužívaniu sociálneho systému a podvodom v Sociálnej poisťovni“, ktorý bol prijatý ešte v predchádzajúcom období. V jeho obsahu boli identifikované rizikové oblasti v sociálnom poistení, definované možné riziká zneužívania sociálneho systému, navrhované riešenia a úlohy boja proti možnému zneužívaniu, resp. podvodom a boli určené gestori úloh. Plnenie akčného plánu bolo vyhodnocované polročne.

Kontrolou nakladania s pohľadávkami bolo zistené, že stav celkových pohľadávok bol koncom roka 2009 vo výške 840 mil. eur, v tom hlavný podiel tvorili pohľadávky

na poistnom (98 %). V roku 2010 bol stav pohľadávok 867 mil. eur, z toho pohľadávky na poistnom tvorili 95 %. Pohľadávky na poistnom v roku 2009 zaznamenali oproti roku 2008 nárast o 4,5 % a v roku 2010 pokles o 0,37 % oproti roku 2009. V rámci sledovaných spôsobov vymáhania pohľadávok boli najúspešnejšie exekúcie, konkurzné konania a mandátna správa.

Pri kontrole hospodárenia so správnym fondom bolo zistených niekoľko nedostatkov. Inventarizáciou v roku 2009 zistila Sociálna poisťovňa škodu vo výške 72 tis. eur, ktorú spôsobil jej bývalý zamestnanec. Kontrolou bolo zistené, že úhrada tejto pohľadávky bola minimálna. Z kontrolovanej dokumentácie vyplývalo, že pohľadávka sa s najväčšou pravdepodobnosťou stane nevyhľaditeľnou. V roku 2009 odpísala Sociálna poisťovňa z majetku nevyužitú projektovú dokumentáciu v celkovej hodnote 289 154,19 eur, obstarávanú ešte v rokoch 1996 až 1999. Vzhľadom na to, že dokumentácia nebola využitá na plánované stavebné práce, išlo v súvislosti s jej obstaraním o nevhodne vynaložené prostriedky.

V dvoch prípadoch bolo zistené aj nedodržanie príslušných ustanovení zákona o verejnom obstarávaní.

1.2.4 Výsledky finančných kontrol

Finančnou kontrolou sa NKÚ SR zameril na hodnotenie správnosti, pravdivosti a objektívnosti vykázania údajov vo finančných výkazoch v nadväznosti na skutočný stav majetku, záväzkov, zdrojov financovania a hospodárenia s majetkom a dodržiavanie rozpočtu kontrolovaného subjektu. Účelom finančných kontrol vykonaných v roku 2011 bolo preveriť správnosť zostavenia záverečných účtov kontrolovaných subjektov za rok 2010, overiť a získať uistenie, či podávajú verný a pravdivý obraz o ich majetkovej, výnosovej a finančnej situácii a výsledky uvedených kontrol využiť ako podklad pre vypracovanie stanoviska NKÚ SR k návrhu štátneho záverečného účtu SR za rok 2010 pre NR SR. NKÚ SR v hodnotenom roku vykonal formou finančnej kontroly 13 kontrolných akcií spolu v 27 subjektoch (v 10 vybraných kapitolách ŠR, VÚC, v mestách, ktoré sú sídlom VÚC a v DR SR).

Na základe kontrol vykonaných v 10 rozpočtových kapitolách NKÚ SR o. i. konštatoval, že účtovné a finančné výkazy zostavené k 31.12.2010 neobsahovali významné nesprávosti a poskytovali verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, ktoré boli predmetom účtovníctva a o finančnej situácii účtovných jednotiek. Návrhy záverečných účtov kapitol boli vypracované v súlade so Smernicou na vypracovanie záverečných účtov. V niektorých prípadoch bolo zistené porušenie všeobecne záväzných právnych predpisov, najmä zákona o účtovníctve, zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy a zákona o správe majetku štátu.

Vo vzťahu k prostriedkom EÚ zistil NKÚ SR porušenia ustanovení zmlúv o poskytnutí nenávratného finančného príspevku, nesúlad s viacerými ustanoveniami zákona o účtovníctve, zákona o verejnom obstarávaní, zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy a Obchodného zákonníka.

V rámci kontroly vo VÚC a v mestách, ktoré sú sídlom VÚC bolo NKÚ SR zistené, že účtovné a finančné výkazy poskytovali verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, ktoré boli predmetom účtovníctva a o ich finančnej situácii. Kontrolou bolo v niektorých prípadoch zistené porušenie všeobecne záväzných právnych predpisov, najmä zákona o účtovníctve,

zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy a zákona o majetku obcí.

Na základe kontrolou zistených nedostatkov NKÚ SR navrhol príslušným kontrolovaným subjektom v súlade so zákonom o NKÚ SR odporúčania, ktoré by mali zabezpečiť elimináciu nepriaznivého vplyvu zistených nedostatkov pri vynakladaní verejných zdrojov, vrátane prostriedkov EÚ. Výsledky finančných kontrol NKÚ SR zverejnil na svojej internetovej stránke a využil pri vypracovaní svojho stanoviska pre NR SR k návrhu štátneho záverečného účtu SR za rok 2010 (parlamentná tlač č. 391).

1.3 Výsledky kontrol v príjmovej časti verejného rozpočtu

V príjmovej časti verejného rozpočtu v roku 2011 NKÚ SR vykonal 13 kontrolných akcií v 56 subjektoch.

Kontrola systému registrácie daňových subjektov bola vykonaná v 16 vybraných DÚ so zameraním na funkčnosť a vypovedaciu schopnosť existujúceho registra pre potreby správcu dane za účelom zabezpečenia následného právne relevantného daňového konania vedeného voči daňovému subjektu. Kontrola ukázala nedostatky v preverovanej oblasti, keď napríklad DÚ vo viacerých prípadoch:

- nechránili práva a právom chránené záujmy daňového subjektu,
- nevyzvali daňové subjekty k doplneniu chýbajúcich údajov v podaniach,
- nevyzvali daňové subjekty k oprave nesprávnych údajov oznámených pri registrácii,
- nevedeli preukázať doručenie písomností, resp. písomnosti boli doručené osobe neoprávnenej konať za daňový subjekt,
- pri vystavovaní rozhodnutí použili nesprávne ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov,
- v zápisniciach o ústnom pojednávaní neuviedli všetky náležitosti, nevyhotovili úradné záznamy,
- nevyužili možnosť vyzvať daňového dlžníka na úhradu daňového nedoplatku,
- v nedostatočnom rozsahu využili inštitút súčinnosti tretích osôb, nepreverili údaje o daňových subjektoch,
- nezrušili registráciu, keď boli zistené rozhodujúce skutočnosti pre tento úkon,
- nezaregistrovali daňový subjekt z úradnej moci, resp. zaregistrovali ho chybné,
- nezaslali daňovému subjektu oznámenie o vykonaní zmien skutočností, ktoré boli zapísané v osvedčení o registrácii.

Kontrola postupu a kontrolných mechanizmov colných orgánov pri vydávaní povolení na zjednodušené postupy v colnom konaní a zjednodušenom konaní bola vykonaná v 6 CÚ za obdobie rokov 2009 a 2010. NKÚ SR kontrolou zistil viaceré nedostatky v konaní CÚ. Z 88 preverených povolení k zjednodušenému postupu boli zistené nedostatky v 22 prípadoch. V 10 prípadoch bolo zistené nedodržanie lehôt a podmienok pre vydanie povolenia k zjednodušenému postupu. V 1 prípade bol vykonaný monitoring po uplynutí viac ako jedného roka od vydania povolenia. V 10 prípadoch kontrolovaný subjekt nevedel preukázať vykonanie preverovania právnickej osoby/žiadateľa pred vydaním povolenia na zjednodušený postup. K 1 žiadosti o zmenu údajov v povolení na zjednodušený postup nebol priložený kolok.

Pri prepúšťaní tovaru do colného režimu na základe povolenia k zjednodušenému postupu bolo vo všetkých kontrolovaných CÚ zistených celkom 43 nedostatkov,

čo predstavovalo 7,2 % z kontrolovanej vzorky. Kontrolou evidencie 600 rozhodnutí vydaných v colnom konaní boli zistené rozdielne dátumy prijatia colného vyhlásenia v písomnej a v elektronickej forme celkom v 214 prípadoch, čo predstavovalo 34,8 %.

Kontrola postupu colných orgánov pri vymáhaní colných a daňových nedoplatkov a efektívnosti procesu ich vymáhania bola vykonaná v CR SR a v 4 vybraných CÚ za obdobie od 01.01.2008 do 31.07.2011. Na základe výsledkov kontroly NKÚ SR konštatoval, že colná správa nemala pre roky 2008 až 2010 prijaté kritéria a merateľné ukazovatele pre zabezpečenie strategických cieľov v oblasti vymáhania colných a daňových nedoplatkov a ani v rámci programového rozpočtovania neboli na roky 2008 až 2010 pre colnú správu stanovené ciele týkajúce sa oblasti vymáhania pohľadávok po lehote splatnosti. Kontrolou boli zistené viaceré nedostatky, napríklad:

- nedodržanie zákonnej lehoty na vydanie rozhodnutia vo veci,
- nezaevidovanie pohľadávky oddelene za každý druh dane,
- nedodržanie povinnosti zaslať výzvu na zaplatenie nedoplatku bezprostredne po jeho vzniku,
- nekonanie vo veci vymáhania pohľadávok,
- vydanie rozhodnutia podľa zákona, neplatného v čase vzniku nedoplatkov,
- nepostúpenie daňových pohľadávok starších ako päť rokov právnickej osobe so 100 % majetkovou účasťou štátu najneskôr do 31. decembra 2010,
- nevyužitie možnosti rozhodnúť o zabezpečení colného nedoplatku zriadením colného záložného práva,
- nevyužitie možnosti odpísania nevyožiteľnej pohľadávky,
- nezaslanie písomnej upomienky na zaplatenie colného dlhu,
- nevyzvanie daňového dlžníka na zaplatenie nedoplatku v náhradnej lehote,
- nevyužitie možnosti zriadenia záložného práva na nehnuteľnosť v spoluvlastníctve dlžníka,
- nevykonanie daňovej exekúcie predajom cenných papierov.

Kontrolou plnenia daňových príjmov ŠR SR za rok 2010 a využitia systémov VIES II vykonanou na DR SR neboli zistené nedostatky.

Kontroly plnenia príjmov ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie podľa hlavných kategórií vo vybraných mestách a obciach nad 5 000 obyvateľov, ktoré nie sú okresnými mestami boli vykonané v 18 obciach a mestách. Pri kontrolách správnosti zostavenia rozpočtov príjmov obcí a miest a ich plnenia bolo zistené nedodržanie rozpočtovej klasifikácie, nedodržanie rozpočtových pravidiel verejnej správy ako aj rozpočtových pravidiel územnej samosprávy.

Obecné zastupiteľstvá viacerých obcí schválili a vydali VZN, ktoré boli v rozpore so zákonom o miestnych daniach a ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi. Obce zaviedli nad rámec zákona miestny poplatok za dodávku pitnej vody, nesprávne určili druhy stavieb pre stanovenie dane z nehnuteľností, nesprávne a nepresne vymedzili oslobodenia od dane z pozemkov, nesprávne určili sadzby dane a predmet dane za užívanie verejného priestranstva, jej splatnosť, ako aj spôsob vyrubovania tejto dane, nedostatočne vymedzili predmet dane z pozemkov pre jej výpočet. Okrem týchto nedostatkov obce nesprávne stanovili sadzbu poplatku za zber a likvidáciu komunálneho odpadu, neurčili rozsah a spôsob vedenia preukaznej evidencie a spôsoby oznamovania pri dani za ubytovanie, dani za predajné automaty a pri dani za nevýherné hracie prístroje, nesprávne určili vznik daňovej povinnosti pri dani za predajné automaty a nevýherné hracie prístroje a nesprávne stanovili účinnosť VZN.

Okrem porušení zákona o miestnych daniach vo väzbe na VZN boli pri výkone správy miestnych daní kontrolou zistené aj ďalšie porušenia uvedeného zákona napríklad: nesprávne vypočítaná daň z pozemkov, nesprávne zaokrúhlenie základu dane pri dani z pozemkov, vyrubovanie dane z nehnuteľností jedným platobným výmerom za viac zdaňovacích období, nesprávne určenie predmetu dane zo stavieb a nepredkladanie výkazov na MF SR v stanovenej lehote.

Kontrolou bolo ďalej zistené, že mestá a obce ako správcovia daní nepostupovali pri správe miestnych daní v súlade so zákonom o správe daní a poplatkov, keď platobné výmery neboli doručované alebo neboli doručované do vlastných rúk, daňové priznania neoznačili prezentačnou pečiatkou obce s dátumom prijatia, vo viacerých prípadoch obec uložila daňovú povinnosť bez vydania platobného výmeru. V platobných výmeroch boli nesprávne uvádzané obchodné mená daňovníkov a orgánu, ktorý ich vydával, chýbala forma podania opravného prostriedku, ako aj ďalšie zákonom ustanovené náležitosti. Takmer vo všetkých kontrolovaných obciach a mestách nevyzvali daňové subjekty k doplneniu chýbajúcich údajov podaného daňového priznania k dani z nehnuteľnosti, resp. k oprave nepravdivých údajov v nich uvedených.

Kontrola preukázala, že takmer žiadna obec alebo mesto bezodkladne nevyrubovali sankčné úroky ani pokuty za nesplnenie si daňových povinností v lehote určenej správcom dane. Pri vymáhaní daňových nedoplatkov nevyužili súčinnosť tretích osôb, vo výzvach na zaplatenie daňového nedoplatku nesprávne uviedli poučenie o odvolaní, nezriadili záložné právo k hnutel'nému a nehnuteľnému majetku a nezisťovali podmienky na začatie daňového exekučného konania.

Kontrola postupu miest a obcí pri plnení nedaňových príjmov hlavne z prenájmu budov, priestorov a objektov, z predaja výrobkov, tovarov a služieb, ako aj ostatných poplatkov preukázala, že vo viacerých prípadoch postupovali v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi, najmä nepoužívaním právnych prostriedkov na ochranu majetku obce, nesprávnym vedením účtovníctva, nesprávnym triedením položiek podľa ekonomickej klasifikácie. Obce ako správne orgány nepostupovali pri rozhodovaní podľa zákona o správnom konaní, zákona o správnych poplatkoch, stavebného zákona, zákona o odpadoch a tiež podľa zákona o hazardných hrách.

Kontrola postupu daňových orgánov pri vymáhaní daňových nedoplatkov (ďalej len „DN“) a efektívnosti procesu ich vymáhania, ktorá bola vykonaná v 9 DÚ, preukázala porušenie ustanovení zákona o správe daní a poplatkov napr. pri postúpení DN na právnickú osobu so 100 % majetkovou účasťou štátu, oneskorené/dodatočné odstúpenia exekučného titulu, nesprávne uvedenými sumami DN vo výkazoch DN a v rozhodnutiach o začatí daňového exekučného konania (ďalej len „DEK“), nepresúvaním nevyhnutel'ných DN do pomocnej evidencie, pri zisťovaní možností, či sú splnené podmienky na začatie DEK, údajov týkajúcich sa majetkových pomerov a ďalších skutočností rozhodujúcich pre vymáhanie DN, nezačatím DEK na podklade exekučného titulu vydaním rozhodnutia o začatí DEK, nezabezpečením DN zriadením záložného práva k predmetu záložného práva vo vlastníctve daňového dlžníka, nezabezpečením dlžnej sumy podľa splátkového kalendára primerane hnutel'nými vecami a nehnuteľnosťami, pri rozhodnutiach, ktoré neobsahovali ustanovenia o mlčanlivosti, oznámením alebo sprístupnením daňového tajomstva osobe, ktorá nemala oprávnenie oboznamovať sa s daňovým tajomstvom, pri zápisnici o ústnom pojednávaní, ktorá neobsahovala zákonom stanovené náležitosti, v návrhoch na prekvalifikovanie DN na nevymáhateľné, zaslaním daňovej exekučnej výzvy pred doručením rozhodnutia o začatí DEK, nezabezpečenie zápisu do Notárskeho centrálného

registra záložných práv, v neuvedení zákazu daňovému dlžníkovi nakladať s predmetom záložného práva bez predchádzajúceho súhlasu správcu dane, nevyzvaním daňového dlžníka na predloženie súpisu jeho majetku a zákona o archívoch a registratúrach (stratou originálov daňových dokladov).

1.4 Výsledky kontrol v oblasti územnej samosprávy

V oblasti územnej samosprávy v roku 2011 NKÚ SR vykonal 37 kontrolných akcií v 124 subjektoch, ktorých štatutári prijali spolu 1036 opatrení na odstránenie kontrolou zistených nedostatkov. Predmetom týchto kontrolných akcií bolo dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s majetkom, majetkovými právami, finančnými prostriedkami, záväzkami a pohľadávkami subjektov územnej samosprávy, súlad zostavenia záverečných účtov a účtovných závierok krajských miest a úradov samosprávnych krajov vo všetkých významných súvislostiach s rámcom finančného vykazovania, implementácia programového rozpočtovania v rozpočtovom procese miest a obcí a príjmy miest a obcí.

Kontrola účtovných a finančných výkazov vo vzťahu k vykázaným výsledkom hospodárenia krajských miest a samosprávnych krajov za rok 2010 a systému pôsobenia SORO v samosprávnych krajoch bola vykonaná v 8 krajských mestách a 8 samosprávnych krajoch. Kontrola preukázala porušenia všeobecne záväzných právnych predpisov ako v oblasti čerpania verejných prostriedkov, tak aj v oblasti hospodárenia s majetkom. Kontrolné zistenia vyplynuli najmä z nedôsledného uplatňovania všeobecne záväzných právnych predpisov a z nedodržiavania interných predpisov. Výsledky kontroly NKÚ SR využil pri vypracovaní svojho stanoviska k návrhu štátneho záverečného účtu SR za rok 2010 pre potreby NR SR.

Krajské mestá

Výsledky kontrol v krajských mestách poukázali na nedostatky v oblasti rozpočtového procesu, predovšetkým v oblasti vykonávania úprav rozpočtov krajských miest, keď zmeny rozpočtov boli vykonané bez súhlasu mestského zastupiteľstva a schválené boli až po čerpaní výdavkov, resp. po úhrade dodávateľských faktúr. Tieto zmeny súviseli prevažne s rekonštrukciou striech materských a základných škôl, s obstaraním výpočtovej techniky, vypracovaním projektovej dokumentácie a s nákupom pozemkov.

Pri kontrole plnenia príjmov a čerpania výdavkov bol opätovne zistený nesprávny postup kontrolovaných subjektov pri uplatňovaní rozpočtovej klasifikácie v zmysle platnej legislatívy, ktorý mal za následok vykazovanie nesprávne zatriedených príjmov spolu v sume 231,3 tis. eur a výdavkov spolu v sume 113,2 tis. eur. Nesprávne triedenie v oblasti príjmov sa týkalo príjmov za predaj a za prenájom majetku. V oblasti výdavkov bolo zistené nedôsledné uplatňovanie rozpočtovej klasifikácie pri výdavkoch za dodanie služby občianskemu združeniu, za prenájom pozemku, ďalej za práce vykonané na základe dohody o vykonaní práce, vykonanie a vyhodnotenie inžiniersko-geologického prieskumu, spracovanie projektovej dokumentácie pre čerpanie finančných prostriedkov z fondov EÚ a pri výdavkoch spojených so zhodnotením a dodávkou softvéru, prístupom k internetu, prevádzkovaním a údržbou komunikačných sietí, reprezentačným a poplatkom za uloženie odpadu.

V oblasti hospodárenia s verejnými prostriedkami bolo zistené nedodržiavanie pravidiel rozpočtového hospodárenia, čím došlo k porušeniu finančnej disciplíny v sume

721,4 tis. eur. Išlo najmä o nedodržanie ustanoveného spôsobu nakladania s verejnými prostriedkami, nedodržanie pravidiel poskytnutia preddavkov, vynaloženie finančných prostriedkov nad rámec zmluvy, prekročenie čerpania finančných prostriedkov súvisiacich s rekonštrukciou majetku a o poskytovanie dotácií z rozpočtov miest. Nedostatky pri poskytovaní dotácií z rozpočtov miest spočívali v nevrátení nevyčerpaných poskytnutých dotácií v sume 121,2 tis. eur na účet mesta, v nedodržaní termínu na vyúčtovanie dotácie, v poskytnutí dotácie fyzickým osobám, ktoré nevykonávali podnikateľskú činnosť a občianskemu združeniu, ktoré nemalo sídlo na území mesta, v použití finančných prostriedkov v sume 39,6 tis. eur v rozpore s uzatvorenou zmluvou a stanoveným účelom, ako aj v nezabezpečení ročného zúčtovania poskytnutých finančných prostriedkov v sume 550,0 tis. eur akciovej spoločnosti a zároveň bez stanovenia konkrétnej akcie, resp. účelu použitia týchto prostriedkov.

V oblasti nakladania s majetkom bol zistený prevod nehnuteľného majetku za nižšiu cenu ako bola všeobecná hodnota stanovená podľa znaleckého posudku, čo bolo v rozpore so zákonom o majetku obcí, zákonom o obecnom zriadení a štatútom mesta. Rozdiel medzi predajnou cenou majetku a hodnotou stanovenou podľa znaleckého posudku predstavoval 1 678,7 tis. eur a negatívne ovplyvnil hospodársky výsledok mesta.

Preverením správnosti, zákonnosti a spoľahlivosti účtovania nákladov, výnosov a zostavenia výsledku hospodárenia bolo zistené, že v dôsledku nedodržania platných postupov účtovania nebol dodržaný zákon o účtovníctve v prípadoch neúčtovania o všetkých účtovných prípadoch, ktoré mali byť zaznamenané, napr. úrok z omeškania v sume 57,8 tis. eur, daňové výnosy v sume 2 398,3 tis. eur, opravné položky k rizikovým pohľadávkam voči dlžníkom v konkurze v sume 2,4 tis. eur, nevytvorenie rezervy k prebiehajúcim súdnym sporom, neúčtovanie o poskytnutých preddavkoch do splnenia dodávky zo strany dodávateľa. Zákon o účtovníctve nebol dodržaný ani v prípadoch účtovania o nákladoch v sume 469,1 tis. eur a o výnosoch v sume 4 547,9 tis. eur do obdobia, s ktorým časovo a vecne nesúviseli.

Správnosť, zákonnosť a spoľahlivosť nebola zabezpečená ani v oblasti vykazovania aktív a pasív. Napríklad, pri niektorom majetku jeho hodnota v analytickej evidencii nezodpovedala hodnote vykazovanej v účtovníctve na syntetických účtoch, oprava počiatočných stavov analytických účtov bola vykonaná bez vyhotovenia účtovného dokladu, priamo v informačnom systéme. Porušenie predpisov bolo zistené aj v prípade nezariadenia do evidencie u používaného majetku v sume 336,8 tis. eur a dokončených investícií v sume 1 310,3 tis. eur, ďalej v prípade evidovania odpredaného majetku v sume 71,2 tis. eur, v prípade evidovania dlhodobého záväzku v účtovníctve v sume 83,3 tis. eur napriek tomu, že pominuli dôvody na jeho evidovanie, v prípade evidovania neoceneného majetku a v prípade účtovania a vykazovania nesprávne vymedzených daňových a nedaňových pohľadávok v sume 226,8 tis. eur.

Samosprávne kraje

Preverením správnosti, zákonnosti a spoľahlivosti účtovania nákladov, výnosov a zostavenia výsledku hospodárenia bolo zistené nedodržanie platných postupov účtovania a tým zároveň aj porušenie zákona o účtovníctve v prípadoch účtovania o nákladoch v sume 1 580,9 tis. eur súvisiacich s opravou a údržbou ciest, zaúčtovania výnosov v sume 1 904,8 tis. eur za predaný nehnuteľný majetok do obdobia, s ktorým tieto vecne a časovo nesúviseli, odpísania pohľadávok v celkovej sume 567,7 tis. eur, časového nerozlíšenia úrokov z úverov platených pozadu za trojmesačné obdobie, nedostatočného preukázania vytvorených opravných položiek k pohľadávkam vo vyššej sume o 9,9 tis. eur oproti

vnútornej smernici, evidovania nákladov spojených s obstaraním dlhodobého nehmotného majetku v sume 13,0 tis. eur na účte obstarania a ich nezaradenia spolu s ostatným dlhodobým nehmotným majetkom, nesprávneho účtovania o zrušení rezervy vytvorenej na súdny spor o náhradu mzdy za neplatnú výpoveď zamestnancovi a následnom nezaúčtovaní predpisu mzdy a v prípadoch účtovania na nesprávnych účtoch v rámci nákladov. Odpísaním pohľadávok v celkovej sume 567,7 tis. eur došlo zároveň k porušeniu zákona o majetku VÚC.

Pri kontrole vynaložených finančných prostriedkov na návratné finančné výpomoci bolo v jednom kontrolovanom subjekte zistené nesplácanie zmluvne dohodnutých splátok poskytnutej výpomoci v celkovej sume 132,1 tis. eur. Nevymáhanie splatenia návratnej finančnej výpomoci bolo v rozpore so zákonom o majetku VÚC a v rozpore s vlastnými zásadami hospodárenia s majetkom.

Nedodržanie zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy bolo zistené v prípade neprevedenia nevyčerpaných finančných prostriedkov roku 2009 z rozpočtu EÚ v celkovej sume 63,7 tis. eur na osobitný účet a ich nezaradenia, ako príjmovú finančnú operáciu, do rozpočtu v roku 2010.

Kontrolou správnosti, zákonnosti a spoľahlivosti vykazovania aktív a pasív bolo zistené konanie v rozpore so zákonom o účtovníctve v prípade evidencie pozemkov v nesprávnej hodnote, vykazovania majetku, ku ktorému kontrolovaný subjekt nevedel preukázať vlastnícke práva, ako aj vykazovania investičných zámerov na technické zhodnotenie, projektov na ich realizáciu, ktoré z rôznych príčin neboli realizované v minulých rokoch. Išlo o rekonštrukcie a modernizácie škôl, kultúrnych zariadení, ciest, mostov a križovatiek.

Kontrolou plnenia úloh v zmysle delegovaných právomocí, ktoré vykonávali samosprávne kraje prostredníctvom odborov SORO pre ROP bolo zistené, že ich zriadenie na regionálnej úrovni bolo opodstatnené. Odbory SORO plnili svoje úlohy a prispievali k dosahovaniu cieľa strategickej priority Infraštruktúra a regionálna dostupnosť, ktorým bolo zvýšenie vybavenosti regiónov prostredníctvom budovania kvalitnej občianskej infraštruktúry.

Preverením skutočného stavu v plnení opatrení z predchádzajúcej kontroly NKÚ SR v samosprávnych krajoch bolo zistené, že z celkového počtu 82 opatrení bolo splnených, resp. priebežne sa plnilo 71 opatrení (86,6 %), nesplnené boli 2 opatrenia (2,4 %) a čiastočne splnených bolo 7 opatrení (8,5 %). Plnenie 2 opatrení (2,4 %) nebolo možné vyhodnotiť z toho dôvodu, že nenastali podmienky na ich plnenie.

Kontrola implementácie programového rozpočtovania v rozpočtovom procese miest a obcí v rámci programov Šport a Sociálne služby bola vykonaná v 20 kontrolovaných subjektoch. Jej výsledky preukázali, že 90 % kontrolovaných subjektov si zákonnú povinnosť pripraviť rozpočet ako programový splnilo. Kontrola však ukázala, že pri čerpaní výdavkov v rámci programu Šport nie všetky kontrolované subjekty zabezpečili dostatočnú hospodárnosť a efektívnosť. V dvoch prípadoch bolo zistené nehospodárne a neefektívne použitie verejných prostriedkov.

Kontrola tiež preukázala, že slabšou stránkou programového procesu bolo monitorovanie a hodnotenie plnenia programov. Monitorovacie a hodnotiace správy boli často spracované formálne a v zásade sa nelíšili od finančného hodnotenia plnenia rozpočtu. Šesť kontrolovaných subjektov nemalo v priebehu roka 2010 spracovanú monitorovaciu správu a päť kontrolovaných subjektov nemalo spracovanú hodnotiacu správu, čím nekonali v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Kontrolované subjekty vo viacerých prípadoch nedodržiavali vlastné pravidlá pri poskytovaní verejných prostriedkov. Neúčinný systém vnútornej kontroly bol zistený u dvoch kontrolovaných subjektov.

Kontrola hospodárenia s finančnými prostriedkami a majetkom z hľadiska dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov vrátane výkonu a dodržiavania povinností vyplývajúcich z európskej legislatívy v oblasti nakladania s odpadmi bola vykonaná súbežne vo všetkých samosprávnych krajoch, v 34 obciach a dvoch mestách za obdobie rokov 2008 – 2010.

Preverením hospodárnosti bol systém separovaného zberu odpadu v 17 kontrolovaných subjektoch vyhodnotený ako hospodárny, prípadne primerane, či čiastočne hospodárny. Ako nehospodárny, prípadne s nízkou mierou hospodárnosti bol vyhodnotený v 15 kontrolovaných subjektoch. V 4 obciach sa hospodárnosť nedala vyhodnotiť. Ako ukazovateľ hospodárnosti boli zvolené náklady obce na jednu tonu vyseparovaného odpadu.

Preverením efektívnosti systému separovaného zberu odpadov, ako schopnosti zabezpečiť čo najvyšší podiel vyseparovaných zložiek na celkovom vyprodukovanom odpade bez dodatočného zvyšovania nákladov na separovaný zber, bol ako efektívny, prípadne ako primerane, či čiastočne efektívny systém vyhodnotený v 21 kontrolovaných subjektoch. Ako neefektívny, prípadne s nízkou mierou efektívnosti bol vyhodnotený v 15 kontrolovaných subjektoch.

Účinnosť zavedených systémov separovaného zberu bola vyhodnocovaná z dvoch hľadísk, a to z hľadiska podielu vyseparovaného odpadu na celkovom vyprodukovanom odpade a z hľadiska spokojnosti občanov. Ako účinný, prípadne ako primerane, či čiastočne účinný bol systém separovaného zberu vyhodnotený v 11 kontrolovaných subjektoch a ako neúčinný, prípadne s nízkou mierou účinnosti v 25 kontrolovaných subjektoch.

V oblasti preverovania financovania systému separovaného zberu bolo zistené, že nedoplatky za komunálne odpady a drobné stavebné odpady mali v kontrolovanom období prevažne rastúcu tendenciu. Jedna obec vôbec nevyrubovala miestny poplatok občanom, ktorí nevyužívali množstvový zber a jedna obec neurčila sadzbu miestneho poplatku pre právnické osoby a podnikateľské subjekty. Jedna obec neevidovala pohľadávky z miestneho poplatku v rokoch 2008 a 2009 v súlade s platnými postupmi účtovania, čo nebolo v súlade so zákonom o účtovníctve. V štyroch obciach nepristúpili pri vymáhaní nedoplatkov na miestnom poplatku k exekučnému konaniu podľa zákona o správe daní a poplatkov.

Preverovaním dodržiavania zákona o odpadoch bolo zistené, že obce z objektívnych dôvodov nemali vypracovaný Program odpadového hospodárstva (ďalej len „POH“) na roky 2006 – 2010. Dôvodom bolo, že MŽP SR neuvverejnilo POH SR na roky 2006 – 2010 vo Vestníku MŽP SR a zároveň ani v jednom prípade nebolo preukázané vydanie všeobecne záväznej vyhlášky krajského úradu životného prostredia, ktorá by obsahovala záväznú časť programu kraja na roky 2006 – 2010, rozpracovanú na miestne pomery. V 11 obciach bolo zistené, že obce podrobne neupravili spôsob nakladania s elektroodpadom z domácností, ako aj miesta určené na ukladanie tohto odpadu. Nedostatky v evidencii odpadov podľa zákona o odpadoch a jeho vykonávacej vyhlášky boli zistené v 14 kontrolovaných subjektoch. Tri kontrolované subjekty, ktoré boli členmi združení obcí zaoberajúcimi sa separáciou odpadu, nemali zmluvy o zabezpečovaní separovaného zberu. Taktiež bolo zistené, že niektoré obce neposkytovali úplné, pravdivé, presné informácie o komunálnom odpade na štatistické zisťovanie.

Kontrola hospodárenia s finančnými prostriedkami a nakladania s majetkom v obchodných spoločnostiach subjektov územnej samosprávy Žilinského kraja bola vykonaná v jednej spoločnosti s ručením obmedzeným, ktorej predmetom podnikania bolo prevádzkovanie mestskej hromadnej autobusovej a trolejbusovej dopravy, nepravidelnej osobnej dopravy, servisné a iné činnosti súvisiace s prevádzkovaním hromadnej a osobnej dopravy.

Kontrolou boli zistené porušenia zákona o cestnej doprave z dôvodu absencie zákonom požadovaných náležitostí v zmluve o výkonoch vo verejnom záujme a zákona o účtovníctve, keď poznámky neobsahovali všeobecné náležitosti účtovnej závierky, niektoré údaje za rok 2010 neboli uvedené spoľahlivo, výročná správa za rok 2010 neobsahovala všetky náležitosti v stanovenom rozsahu, v inventúrnych súpisoch a inventarizačnom zápise absentovali niektoré zákonom požadované náležitosti a katastrálneho zákona tým, že nájomné právo nebolo zapísané v katastri nehnuteľností.

Podmienka zachovávať hospodárnosť a účinnosť použitia verejných prostriedkov z poskytnutej dotácie rozpočtu mesta podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy nebola dodržaná pri obstaraní jazykového vzdelávania, ktoré nesúviselo s výkonmi vo verejnom záujme a poradenských služieb.

Zhodnotením miery hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti boli identifikované rezervy vo využívaní finančných a materiálnych zdrojov. Vo viacerých oblastiach nebol dosiahnutý výkonnostný štandard a ani plánované ukazovatele. Kontrolou boli tiež identifikované oblasti, predstavujúce potenciálne riziká vedúce k nehospodárnemu, neefektívnemu a neúčinnému vynakladaniu verejných prostriedkov.

Kontrola hospodárenia s majetkom, majetkovými právami, finančnými prostriedkami, záväzkami, pohľadávkami a kontroly plnenia opatrení z predchádzajúcej kontroly v meste, ktoré je sídlom okresu bola vykonaná v 13 okresných mestách. Preukázala opodstatnenosť vykonávania periodických kontrol v územnej samospráve vzhľadom na skutočnosť, že boli opakovane zistené nedostatky v dodržiavaní všeobecne záväzných právnych predpisov a ďalšie nedostatky v činnosti okresných miest.

Nesúlad so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy bol zistený v zriaďovacích listinách rozpočtových a príspevkových organizácií v 10 mestách. V prípade zriaďovacích listín týchto organizácií, pôsobiacich v oblasti školstva, došlo aj k porušeniu zákona o štátnej správe a školskej samospráve. Hospodárenie kontrolovaných miest v roku 2010 bolo ovplyvnené dosiahnutými príjmami, ktoré boli oproti roku 2009 nižšie o 8 824,85 tis. eur a oproti upravenému rozpočtu nižšie o 48 886,42 tis. eur.

V oblasti rozpočtovníctva NKÚ SR zistil nedodržiavanie rozpočtových pravidiel územnej samosprávy pri zostavovaní rozpočtu na rok 2010 v jednom meste a pri vykonávaní jeho zmien v piatich mestách.

Napriek nižšiemu objemu príjmov, okresné mestá pri čerpaní výdavkov nepostupovali s maximálnou hospodárnosťou. Nedostatky v dodržiavaní všeobecne záväzných právnych predpisov boli zistené v každom z kontrolovaných miest. Porušenie finančnej disciplíny podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy bolo zistené v ôsmich kontrolovaných subjektoch v celkovej sume 740,13 tis. eur. Rovnaký počet miest nezabezpečil správne triedenie bežných a kapitálových výdavkov v celkovej sume 354,60 tis. eur.

Nedostatky pri zadávaní zákaziek na tovary, služby a práce boli zistené v piatich kontrolovaných mestách. Porušenie zákona o účtovníctve bolo zistené vo všetkých kontrolovaných subjektoch, najčastejšie z dôvodu nedodržania platných postupov účtovania

pri účtovaní výdavkov a evidencii majetku, nedostatkov pri inventarizácii majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov, ako aj v účtovných závierkach.

Pri hospodárení a nakladaní s majetkom sedem miest, okrem nesprávnej a neúplnej evidencie, nenakladalo s majetkom v zmysle zákona o majetku obcí a stanovených zásad. Nedostatky sa týkali najmä prenájmu majetku v neprospech miest.

Preverením skutočného stavu v plnení opatrení z predchádzajúcej kontroly NKÚ SR v kontrolovaných subjektoch bolo zistené, že z celkového počtu 132 opatrení bolo splnených, resp. priebežne sa plnilo 106 opatrení (80,3 %), nesplnených bolo 10 opatrení (7,6 %) a čiastočne splnených bolo 15 opatrení (11,4 %). Plnenie 1 opatrenia nebolo možné vyhodnotiť z dôvodu, že nenastali podmienky na jeho plnenie. Kontrolované mestá na odstránenie kontrolou zistených nedostatkov prijali celkom 189 opatrení.

Nad rámec schváleného ročného plánu kontrolnej činnosti v roku 2011 boli v oblasti územnej samosprávy vykonané tri kontrolné akcie z dôvodu množstva prijatých podaní smerujúcich prevažne proti činnosti volených funkcionárov miest a obcí. Účelom **kontroly hospodárenia s finančnými prostriedkami a nakladania s majetkom v subjektoch územnej samosprávy na základe doručených informácií, poznatkov a odporúčaní od zainteresovaných a kompetentných orgánov, parlamentu, poslancov, inštitúcií verejnej správy, organizácií a občanov** bolo overiť súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi pri hospodárení s verejnými prostriedkami a plnenie povinností pri hospodárení a nakladaní s majetkom a majetkovými právami u subjektov územnej samosprávy, ich rozpočtových a príspevkových organizácií, na základe vlastnej analýzy doručených informácií, poznatkov a odporúčaní od zainteresovaných a kompetentných orgánov, parlamentu, poslancov, inštitúcií verejnej správy, organizácií a občanov.

Kontroly boli vykonané v 19 kontrolovaných subjektoch, a to v 15 obciach, v 1 mestskej časti a v 3 mestách. Kontrolou boli preukázané porušenia viacerých všeobecne záväzných právnych predpisov, najmä zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, zákona o účtovníctve, zákona o majetku obcí, zákona o obecnom zriadení, zákona o verejnom obstarávaní, zákona o správe daní a poplatkov, zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite, ako aj porušenia pracovnoprávných predpisov. Preverením skutočností uvádzaných v podnetoch bolo vo všetkých kontrolovaných subjektoch potvrdená ich opodstatnenosť, resp. čiastočná opodstatnenosť.

V oblasti rozpočtovníctva NKÚ SR zistil nedodržiavanie rozpočtových pravidiel územnej samosprávy pri zostavovaní rozpočtu, jeho záväznom členení, pri vykonávaní jeho zmien bez rozpočtových opatrení, ako aj pri zostavovaní a schvaľovaní záverečného účtu a vyčísl'ovaní výsledku rozpočtového hospodárenia. Obce nerešpektovali rozpočtovú klasifikáciu pri triedení príjmov, výdavkov a nie v každom prípade zahrnuli do účtovníctva všetky účtovné doklady, čím došlo k skresleniu údajov svojom rozpočtovom hospodárení ako aj údajov v účtovnej závierke.

Porušenie finančnej disciplíny podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy bolo zistené vo väčšine kontrolovaných subjektov a súviselo najmä s nedodržaním účelu, na ktorý boli finančné prostriedky poskytnuté, ich použitím nad rámec oprávnenia, s nehospodárnym použitím verejných prostriedkov za dodané tovary a práce, s poskytovaním dotácií a preddavkov, a s vyplácaním odmien a cestovných náhrad.

Pri vedení účtovníctva neboli rešpektované záväzné postupy účtovania a povinnosť viesť účtovníctvo správne, úplne, preukázateľne a zrozumiteľne. Nesprávne sa účtovalo napr. o preddavkoch, o obstaraní hmotného majetku, jeho oceňovaní, odpisovaní a jeho vyradovaní, rezervách, záväzkoch a pohľadávkach. Niektoré účtovné záznamy neboli preukázateľne doložené. Neúčtovalo sa o časovom rozlíšení nákladov a výnosov.

Pri správe miestnych daní a poplatkov boli zistené nedostatky súvisiace s vystavovaním, doručovaním a právoplatnosťou platobných výmerov, s vymáhaním daňových nedoplatkov a s nesúlalom vydaných VZN s platnou legislatívou.

Vo verejnom obstarávaní obce neuplatňovali postupy podľa zákona a nezabezpečili dodržiavanie princípu transparentnosti, hospodárnosti a efektívnosti pri výbere dodávateľov tovarov, prác a služieb.

V oblasti správy a ochrany majetku boli zistené nedostatky v jeho evidencii, najmä pozemkov a nehnuteľností, súvisiacich so zápisom vlastníckych práv a rôznych zmien v katastri nehnuteľností, v preukazovaní vlastníckych práv k užívaným nehnuteľnostiam z dôvodu ich majetkovoprávneho neusporiadania, v uplatňovaní majetkových práv pred príslušnými orgánmi, pri uzatváraní nájomných a kúpnych zmlúv za podmienok nevýhodných pre obec a nedôslednou ochranou svojho majetku.

Vo viacerých subjektoch inventarizácia majetku a záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov nebola vykonaná a dokladovaná v súlade so zákonom o účtovníctve.

Porušenia zákona boli zistené aj pri priznávaní a odsúhlasovaní odmien starostom obcí, ich zástupcom i zamestnancom obcí, pri uzatváraní dohôd o vykonaní práce.

Kontrolované subjekty nevenovali potrebnú pozornosť vnútorným finančným kontrolám, ktoré vykonávali formálne alebo nevykonávali vôbec a tak nemohli účinne predchádzať porušovaniu všeobecne záväzných aj interných predpisov. V práci hlavných kontrolórov sa taktiež vyskytovali rezervy, ktoré súviseli s nedodržiavaním ich zákonných povinností pri plánovaní a vykonávaní kontrolnej činnosti.

1.5 Realizácia výsledkov kontrol a odporúčania NKÚ SR

NKÚ SR pri realizácii výsledkov svojich kontrolných akcií postupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona o NKÚ SR. Obsah protokolov o výsledku kontroly prerokúval so štatutárnymi orgánmi kontrolovaných subjektov. O prerokovaní protokolov boli vyhotovené zápisnice, v ktorých bolo štatutárnym orgánom uložené v určenom termíne predložiť úradu opatrenia prijaté na odstránenie zistených nedostatkov a písomné správy o stave ich plnenia. Zároveň úrad oznámil kontrolou zistené nedostatky tomu orgánu, ktorý konal v mene štátu (resp. v mene obce/vyššieho územného celku pri kontrolách v oblasti územnej samosprávy) v súvislosti s činnosťou kontrolovaného subjektu. Nedostatky v činnosti ústredných orgánov štátnej správy oznamoval vláde prostredníctvom predsedníčky vlády. O osobitne dôležitých zisteniach a poznatkoch predseda úradu informoval predsedu, resp. príslušné výbory NR SR a ďalšie vecne príslušné orgány.

Výboru NR SR pre financie a rozpočet zaslal 34 správ, Výboru NR SR pre pôdohospodárstvo a životné prostredie a Výboru NR SR pre verejnú správu a regionálny rozvoj po 6 správ, Výboru NR SR pre európske záležitosti a Výboru NR SR pre obranu

a bezpečnosť po 4 správy, Výboru NR SR pre sociálne veci, Výboru NR SR pre hospodárstvo, výstavbu a dopravu a Výboru NR SR pre vzdelávanie, vedu, mládež a šport po 2 správy a po jednej správe zaslal Výboru NR SR pre zdravotníctvo, Výboru NR SR pre kultúru a médiá a Výboru NR SR pre ľudské práva a národnostné menšiny.

NKÚ SR nemá sankčné právomoci. Môže len uložiť poriadkovú pokutu fyzickej osobe, ktorá marí výkon kontroly úradu, takýto prípad však v roku 2011 nenastal. V aktuálnych prípadoch kontrolné zistenia oznámil orgánom kompetentným na ďalšie konanie.

NKÚ SR v roku 2011 postúpil na ďalšie konanie príslušným správam finančnej kontroly (ďalej len „SFK“) porušenie finančnej disciplíny v 5 prípadoch v celkovej sume 146 127,25 eur. Z toho v 1 prípade príslušná SFK právoplatným rozhodnutím uložila subjektu sankčný odvod v sume 118 064,54 eur a penále v sume 57 868,54 eur. V ostatných 4 prípadoch SFK do konca roka 2011 právoplatne nerozhodli. V ďalších 3 prípadoch postúpených z NKÚ SR v roku 2010 uložili SFK v roku 2011 sankčný odvod 3 subjektom spolu v sume 10 176,97 eur.

Orgánom činným v trestnom konaní v roku 2011 NKÚ SR podal jedno trestné oznámenie týkajúce sa skutočností nasvedčujúcich tomu, že bol spáchaný trestný čin, ktoré boli zistené v rámci kontroly hospodárenia s finančnými prostriedkami a nakladania s majetkom obce Horná Mičiná. V 6 prípadoch NKÚ SR poskytol súčinnosť orgánom činným v trestnom konaní zaslaním protokolu o výsledku kontroly alebo informácií týkajúcich sa doručených podnetov a sťažností. Krajskej prokuratúre zaslal v 1 prípade oznámenie o porušení všeobecne záväzných právnych predpisov v netrestnej oblasti, keď ustanovenia VZN obce neboli v súlade so zákonom o miestnych daniach a zákonom o obecnom zriadení.

NKÚ SR s cieľom poskytnúť maximálnu súčinnosť kontrolovaným subjektom a zainteresovaným stranám pri odstraňovaní kontrolou zistených nedostatkov a zlepšení úrovne hospodárenia s verejnými prostriedkami a nakladania s verejným majetkom uplatnil v súlade so zákonom o NKÚ SR príslušné odporúčania. Kontrolované subjekty odporúčania úradu akceptovali a premietli ich do vlastných opatrení na riešenie nedostatkov. **NKÚ SR uplatnil aj viacero legislatívnych námetov**, napríklad:

- Pri kontrole financovania rekonštrukcie Zimného štadióna O. Nepelu v Bratislave z prostriedkov ŠR SR a prostriedkov Hlavného mesta SR Bratislava odporučil ministrovi dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR pripraviť návrh novelizácie zákona o verejných prácach v znení neskorších predpisov, aby štátnej expertíze podliehali všetky stavby financované zo ŠR SR v sume vyššej ako 6 mil. eur bez výnimiek.
- Pri kontrole hospodárenia s finančnými prostriedkami a nakladania s majetkom umeleckých fondov odporučil zvážiť možnosť úpravy zákona o umeleckých fondoch s cieľom dosiahnuť vymožitelnosť zákonných príspevkov; zvážiť odstránenie diskriminácie platieb zákonných príspevkov s možnosťou ich zahrnutia do výkazov o dani z príjmu; zvážiť možnosť legislatívnej úpravy zabezpečujúcej stanovenie povinnosti vytvorenia archívu, resp. katalógu podporených diel umelcov, ktoré vznikli za podpory zákonných príspevkov.
- Pri kontrole hospodárenia s automobilovou technikou Policajného zboru odporučil legislatívne upraviť normy spotreby PHM pre štátne organizácie.
- Pri kontrole hospodárenia s verejnými prostriedkami určenými na ochranu pred povodňami a na odstránenie ich následkov odporučil zmenu vyhlášky MŽP SR č. 251/2010 Z. z. tak, aby obvodné úrady boli povinné overiť či vynaložené náklady

na zabezpečovacie práce boli v súlade s § 18 ods. 3 zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami.

- Pri kontrole plnenia príjmov podľa ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie a podľa hlavných kategórií vo vybraných obciach a mestách nad 5 000 obyvateľov, ktoré nie sú okresnými mestami odporučil upraviť zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov tak, aby obce boli povinné vyrubovať daň z nehnuteľnosti na príslušný kalendárny rok a aby táto daň nadobudla obligatórny charakter; do zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy doplniť kontrolné mechanizmy na overenie správnosti výpočtu podielových daní; v zákone o správe daní a poplatkov stanoviť bezodkladné vyrubenie sankčného úroku daňovému subjektu, ktorý daň uhradil po termíne splatnosti a stanoviť bezodkladné uloženie pokuty, ak došlo k nesplneniu povinnosti nepeňažnej povahy a stanoviť primeranú lehotu pre správcu dane na začatie vymáhania daňových nedoplatkov po ich vzniku.

NKÚ SR výsledky kontrolných akcií po ich realizácii zverejňuje aj na webovom sídle spolu s ďalšími aktuálnymi informáciami o svojej činnosti. Poznatky z kontrolnej činnosti zverejňuje aj v rámci pravidelných kontaktov a otvoreného dialógu so zainteresovanými stranami. Veľký význam úrad kladie na spoluprácu s ostatnými subjektmi kontrolnej sústavy SR ako aj s profesijnými kontrolnými združeniami v oblasti územnej samosprávy. Úrad postupne rozvíja spoluprácu aj s vysokými školami formou konzultačnej činnosti pri diplomových prácach ako aj umožnením odbornej praxe študentov.

2 Ostatné činnosti NKÚ SR

2.1 Stanoviská a správa NKÚ SR pre NR SR

NKÚ SR v roku 2010 podľa § 5 ods. 1 zákona o NKÚ SR vypracoval a predložil NR SR stanovisko k Návrhu štátneho záverečného účtu SR za rok 2010. NR SR prerokovala uvedené stanovisko (tlač č. 391) na svojej 20. schôdzi dňa 12.07.2011.

Podľa § 5 ods. 1 zákona o NKÚ SR ďalej vypracoval a predložil NR SR stanovisko k Návrhu ŠR na rok 2012. NR SR prerokovala uvedené stanovisko (tlač č. 544) na svojej 26. schôdzi dňa 06.12.2011.

Podľa § 5 ods. 5 zákona o NKÚ SR vypracoval a predložil NR SR Správu o výsledkoch kontrolnej činnosti NKÚ SR za rok 2010. NR SR prerokovala uvedenú správu (tlač č. 299) na svojej 18. schôdzi dňa 20.05.2011.

2.2 Činnosť NKÚ SR vo funkcii orgánu vydávajúceho vyhlásenia o ukončení pomoci zo ŠF a z KF programového obdobia 2004-2006

NKÚ SR počas celého obdobia od začiatku implementácie programov ŠF a projektov KF programového obdobia 2004-2006 systematicky a intenzívne vykonával kontrolnú činnosť v súlade so svojim strategickým plánom tak, aby pokryl kontrolou všetky zainteresované subjekty v systéme riadenia a kontroly v náležitých časových intervaloch a aby preveril všetky ciele, vyžadované predpismi a pravidlami EÚ a SR.

Dôležitou zodpovednosťou pri vykonávaní kontrolnej práce bolo pred ukončením každého programu ŠF a projektu KF preveriť certifikovaný výkaz výdavkov za účelom nadobudnutia primeraného uistenia o zákonnosti a správnosti platieb zahrnutých v tomto výkaze a potvrdiť platnosť žiadostí o záverečnú platbu na program ŠF a projekt KF, predkladaných EK, aby na základe svojho rozhodnutia o zúčtovaní doplatila zostatok finančnej pomoci SR. NKÚ SR ako orgán vydávajúci vyhlásenia o ukončení pomoci za obdobie od mája 2004 do 31. decembra 2011 skontroloval:

- v rámci štrukturálnych fondov 275 subjektov, z toho bolo 45 subjektov v pozícii RO, SORO, PO a orgán podľa čl. 10 (tieto subjekty boli kontrolované opakovane) a 230 konečných prijímateľov pomoci, ktorí boli skontrolovaní priamo na mieste za účelom nadobudnutia dodatočného uistenia ku kontrole vzorky,
- v rámci Kohézneho fondu 70 subjektov, z toho bolo 38 subjektov v pozícii RO, SORO, PO a orgán podľa čl. 9 (tieto subjekty boli kontrolované opakovane) a 32 konečných prijímateľov pomoci, ktorí boli skontrolovaní priamo na mieste za účelom nadobudnutia dodatočného uistenia ku kontrole vzorky.

Pri uvedených kontrolách zistil celkom 1 059 nedostatkov a vydal 1 059 odporúčaní na ich odstránenie, pričom plnenie odporúčaní sleduje až do úplného odstránenia zistených nedostatkov. V nadväznosti na výsledky kontrol NKÚ SR vydal vyhlásenia o ukončení pomoci na:

- 11 programov štrukturálnych fondov, v tom:
  - 4 programy k 30.04.2010 (INTERREG IIIA SR-ČR, Rakúsko-SR, Poľsko-SR a Maďarsko-SR-Ukrajina)
  - 7 programov k 30.09.2010 (SOP PS, OP ZI, JPD Cieľ 2, JPD Cieľ 3, SOP EZ, EQUAL, SOP P-RV),
- 40 projektov Kohézneho fondu.

Vyhlásenia spolu s príslušnými správami obsahujúcimi všetky vyžadované informácie NKÚ SR v stanovenom termíne predložil kompetentným orgánom EK.

2.3 Výkon funkcie vnútorného audítora EUROSAI

V roku 2011 vykonával NKÚ SR a EDA funkciu vnútorného audítora pre kontrolu účtov EUROSAI. NKÚ SR v roku 2011 ukončil druhé funkčné obdobie, v ktorom vykonával túto funkciu. Audítori v roku 2011 v súlade s čl. 15 Štatútu EUROSAI vykonali následný audit účtovnej závierky za rok 2010. Audit bol zameraný na preverenie príjmov a výdavkov EUROSAI, finančných investícií a na správnosť ich obstarania.

Audit potvrdil, že finančné výkazy poskytovali k 31.12.2010 pravdivý obraz o finančnej situácii EUROSAI. Z vykonaného auditu bola vypracovaná správa, súčasťou ktorej boli aj odporúčania adresované Výkonnému výboru EUROSAI. Správu za SR podpísal predseda NKÚ SR a za EDA jeho prezident. Správa bola následne zaslaná Výkonnému výboru EUROSAI.

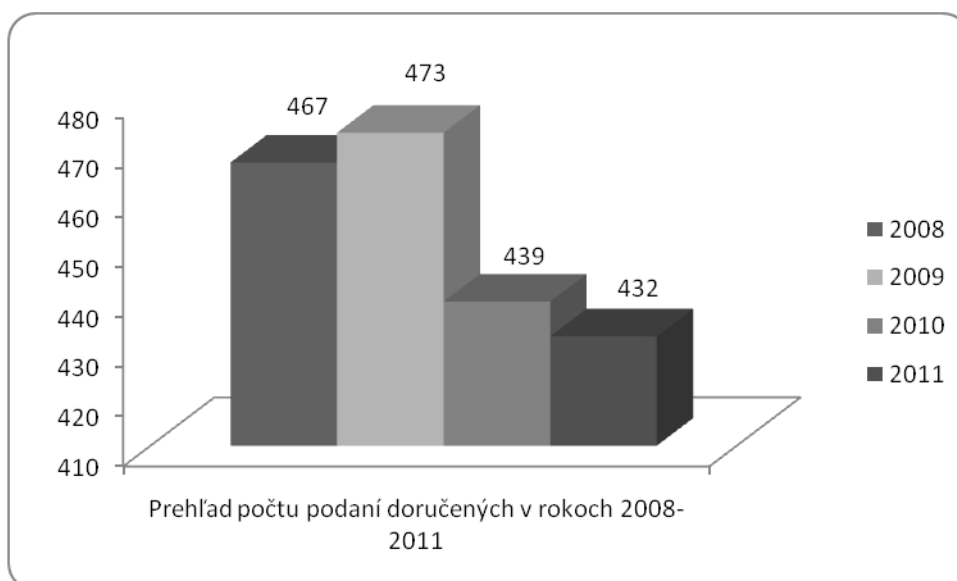
Na VIII. Kongrese EUROSAI v Lisabone v máji 2011 informoval predseda NKÚ SR o výsledkoch kontrol vykonávaných za trojročné obdobie. NKÚ SR bol opätovne udelený mandát na výkon funkcie vnútorného audítora EUROSAI na ďalšie tri roky, ktorú bude vykonávať v spolupráci s NKI Estónska.

Prezentácia správy o audite účtov EUROSAI na VIII. Kongrese EUROSAI v Lisabone

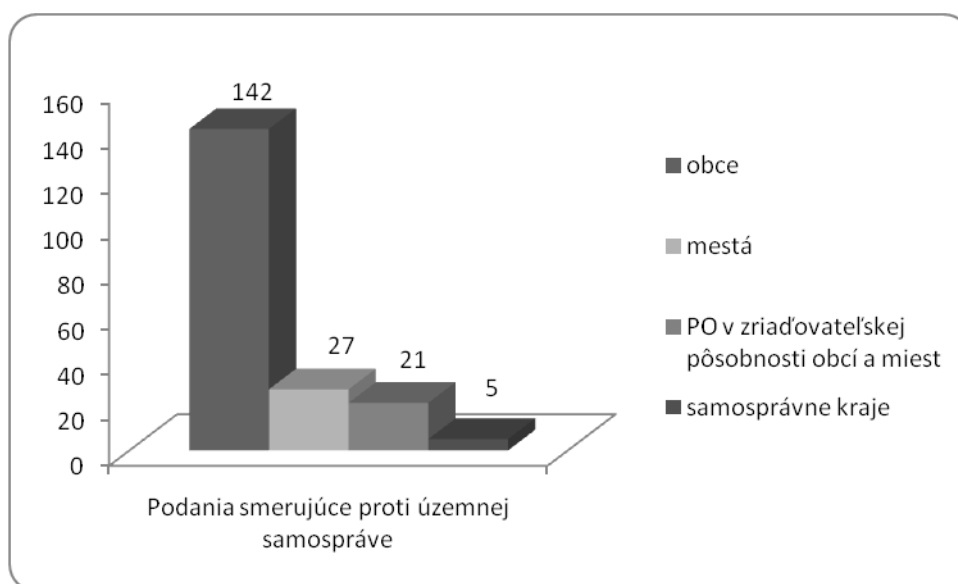
2.4 Vybavovanie podaní fyzických osôb a právnických osôb

NKÚ SR zaevidoval v roku 2011 celkom 432 podaní fyzických a právnických osôb, čo predstavuje v porovnaní s rokom 2010 pokles o 7 podaní a ide o najmenší počet podaní za posledné roky. Z uvedeného celkového počtu podaní patrilo do kontrolnej pôsobnosti NKÚ SR 299 podaní (69,2 %). Prehľad o počte podaní fyzických a právnických osôb za roky 2008 až 2011 je uvedený v nasledujúcom grafe:

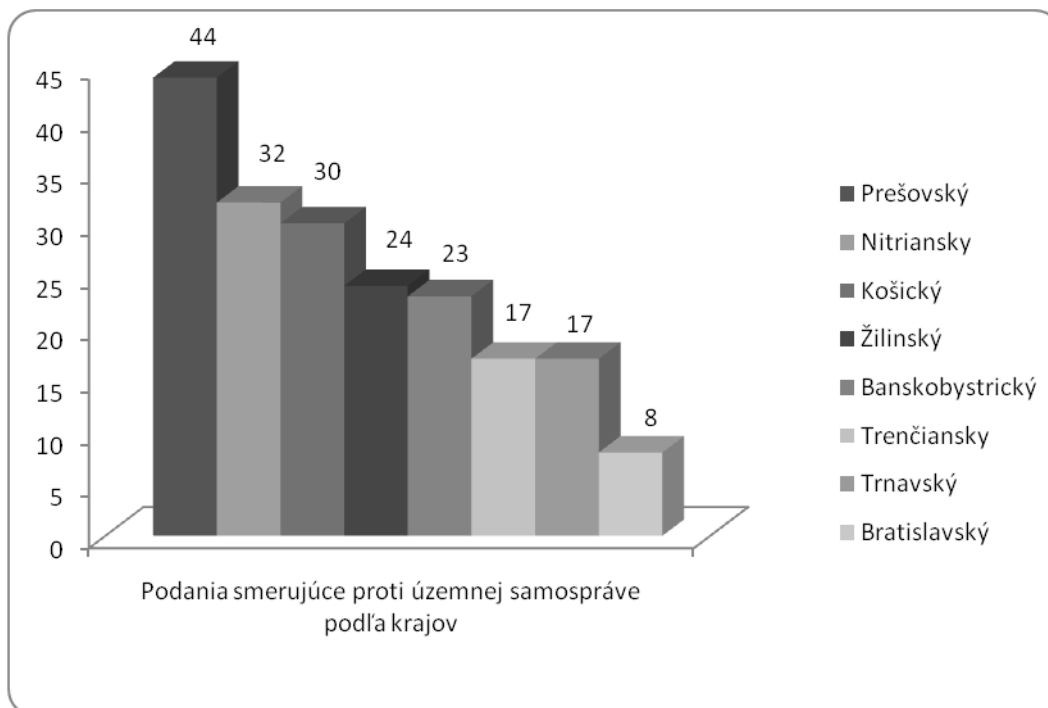

Z podaní patriacich do kontrolnej pôsobnosti NKÚ SR poukazovala prevažná väčšina na nehospodárne nakladanie s finančnými prostriedkami a majetkom (227 podaní), na porušovanie všeobecne záväzných právnych predpisov poukazovalo 40 podaní, na problematiku verejného obstarávania 13 podaní, na nehospodárne nakladanie s finančnými prostriedkami EÚ 6 podaní a na nedostatky v oblasti správy daní a poplatkov 8 podaní. NKÚ SR tiež zaevidoval 2 sťažnosti vo veciach vykonávania štátnej služby a 3 sťažnosti na výkon kontroly NKÚ SR.

Do oblasti územnej samosprávy smerovalo 195 podaní, to znamená 65,2 % z celkového počtu podaní patriacich do pôsobnosti NKÚ SR. Najviac podnetov smerovalo proti obciam (142 podaní) a mestám (27 podaní). Proti samosprávnym krajom smerovalo celkom 5 podaní a proti právnickým osobám v zriaďovateľskej pôsobnosti alebo s majetkovou účasťou subjektov územnej samosprávy smerovalo 21 podaní.

Sťažnosti voči obciam poukazovali najčastejšie na nedostatky vyskytujúce sa v činnosti celej obce a jej orgánov – starostu, a obecného zastupiteľstva, ako aj obecného úradu a hlavného kontrolóra. Z hľadiska územného členenia sa najviac podaní týkalo obcí v Prešovskom kraji (44 podaní), Nitrianskom kraji (32 podaní), v Košickom kraji (30 podaní) a Žilinskom kraji (24 podaní). Nasledujú obce v Banskobystrickom kraji (23 podaní), v Trnavskom kraji a v Trenčianskom kraji (zhodne po 17 podaní) a Bratislavskom kraji (8 podaní).

Proti ministerstvám, ostatným ústredným orgánom štátnej správy a iným právnickým osobám pôsobiacim vo verejnej správe smerovalo v minulom roku 99 podaní. Uvedené podania sa týkali týchto oblastí:

-	Nehospodárne nakladanie s finančnými prostriedkami zo ŠR	68
-	Nehospodárne nakladanie s majetkom štátu	2
-	Nehospodárne nakladanie s finančnými prostriedkami a majetkom štátu	3
-	Verejné obstarávanie	5
-	Správa daní a poplatkov	1
-	Porušenie iných všeobecne záväzných právnych predpisov	11
-	Nehospodárne nakladanie s finančnými prostriedkami EÚ	4
-	Nehospodárne nakladanie s finančnými prostriedkami štátneho podniku	1
-	Nehospodárne nakladanie s finančnými prostriedkami právnickej osoby vykonávajúcej činnosti vo verejnom záujme	1
-	Nehospodárne nakladanie s finančnými prostriedkami a majetkom verejnoprávnej inštitúcie	2
-	Nehospodárne nakladanie s majetkom Fondu národného majetku	1
	Spolu	99

NKÚ SR využíval podania právnických osôb a fyzických osôb ako jeden zo zdrojov informácií pri tvorbe strednodobej stratégie a ročného plánu svojej kontrolnej činnosti.

2.5 Styk NKÚ SR s verejnou

NKÚ SR nastúpil cestu modernizácie a neustáleho skvalitňovania a zefektívňovania svojej činnosti. V súvislosti s týmito cieľmi je jeho snahou otvárať sa prostrediu, v ktorom pôsobí a vziať do úvahy aj názory, potreby a očakávania tretích strán. NKÚ SR sa preto v roku 2011 zamerlal na **intenzívnejšiu komunikáciu s verejnou**, ktorej NKÚ SR prikladá význam aj v súvislosti s odporúčaniami Peer Review alebo v rámci implementácie modelu CAF. Dôležitým komunikačným kanálom, ktorý NKÚ SR v snahe otvárať sa občanom skvalitnil, je **webové sídlo úradu**. Cieľom NKÚ je sprehľadniť a zvýšiť množstvo a kvalitu zverejňovaných informácií v súlade s príslušnou legislatívou.

Za účelom získania externej spätnej väzby v oblasti kvality kontrolnej činnosti a komunikácie oslovil 72 zástupcov zainteresovaných strán, ktorými boli niektoré výbory NR SR, ministerstvá, VÚC, krajské mestá, okresné mestá a obce, profesijné združenia kontrolovaných subjektov, vybrané rozpočtové a príspevkové organizácie štátu alebo obce a vybrané organizácie zriadené zákonom, štátom alebo obcou. NKÚ SR sa v položených otázkach zaujímal napr. o mieru spokojnosti zainteresovaných strán s kvalitou kontroly a s profesionalitou práce kontrolórov NKÚ SR pri výkone kontroly. Z výsledkov hodnotenia vyplynulo, že viac ako polovica odpovedajúcich bola veľmi spokojná a skoro polovica bola spokojná (hodnotenie známkou 2). Ani jeden respondent nevyjadril svoju nespokojnosť s kvalitou kontroly NKÚ SR, ani s profesionalitou práce zamestnancov NKÚ SR. Za najväčší prínos kontroly NKÚ SR oslovené subjekty označili odhalenie rizikových oblastí a rezerv v ich hospodárení, prijatie účinných opatrení na odstránenie nedostatkov a zamedzenie ich opakovaniu a odporúčania úradu na systémové riešenie problémov.

V oblasti komunikácie úradu s verejnou bola najväčšia spokojnosť vyjadrená s aktuálnosťou zverejňovania informácií, ako aj s ich kvalitou, spôsobom zverejňovania a distribúciou. NKÚ SR poskytol respondentom v prieskume aj priestor na návrhy na zlepšenie kvality kontroly a komunikácie úradu, čo mnohí využili. NKÚ SR získané námety vyhodnocuje a implementuje do svojej činnosti.

Dôležitou súčasťou činnosti úradu je aj **komunikácia s občanmi prostredníctvom vybavovania ich podaní**. Požiadavky verejnosti spočívali najmä v podávaní žiadostí o sprístupnenie informácií v zmysle zákona o slobodnom prístupe k informáciám, ktorých podiel na všetkých podaniach stúpa. Z celkového počtu 102 evidovaných žiadostí o sprístupnenie informácií tieto najčastejšie obsahovali požiadavky na sprístupnenie výsledkov kontrol NKÚ SR a informácie týkajúce sa právomocí NKÚ SR, postup podania podnetu, ako bolo naložené s podnetom a pod. Súvisí to aj **so zriadením novej služby e-governmentu**, ktorá občanom umožňuje podávať podnety a sťažnosti prostredníctvom webového sídla. Je to náznakom zvyšujúceho sa povedomia občanov o tom, aké kompetencie NKÚ SR má a aké informácie im teda môže a musí poskytnúť. Menšiu časť tvorili podania občanov spočívajúce v otázkach, žiadostiach o pomoc, stanovisko, výklad zákona, či radu. NKÚ SR sledujúc líniu otvorenosti voči verejnosti odpovedal aj na tieto požiadavky, pričom v odpovediach objasnil svoje kompetencie a v prípadoch keď to bolo možné, poradil žiadateľovi ako by mal postupovať pri riešení problému. Informácie boli sprístupňované v termínoch a v intenciách zákona o slobodnom prístupe k informáciám. V piatich prípadoch boli informácie čiastočne alebo úplne neposkytnuté, a to najmä z dôvodu, že ich NKÚ SR nemal k dispozícii.

V neposlednom rade sa NKÚ SR v uplynulom roku snažil prejavovať svoju otvorenosť voči občanom aj organizovaním **rôznych podujatí** určených práve **pre verejnú**. Túto možnosť využili napr. študenti Ekonomickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej

Bystrici, ktorí absolvovali exkurziu v priestoroch NKÚ SR a vypočuli si informácie o postavení, kompetenciách, víziách a nových zámeroch NKÚ SR.

NKÚ SR si v roku 2011 pripomenul **250. výročie založenia Účtovnej dvorskej komory**, ktorá bola predchodcom súčasnej najvyššej kontrolnej inštitúcie na území Slovenska. Pri tejto príležitosti NKÚ SR otvoril vo svojich priestoroch výstavu pod názvom „250 rokov štátnej kontroly na území Slovenska“. V deň otvorenia výstavy NKÚ SR zorganizoval aj Deň otvorených dverí pre občanov a stretnutie zamestnancov úradu s bývalými predsedami a zamestnancami úradu.

V rámci **internej komunikácie** NKÚ SR pokračoval v tradícii informovania zamestnancov prostredníctvom denného monitoringu médií, informácií zverejňovaných na intranete, ako aj oznamov vo vstupnej hale sídla NKÚ SR. Interný časopis Kontrolór vydávaný pre zamestnancov NKÚ SR má aj svoju internetovú verziu, v ktorej informuje občanov o skúsenostiach z kontroly, ako aj o podujatiach, ktoré sa na úrade konali.

NKÚ SR komunikuje aj prostredníctvom **médií**. V roku 2011 bolo v monitoringu médií vyhladaných 462 informácií o NKÚ SR z toho 353 informácií bolo hodnotených ako neutrálnych. Iba 7 príspevkov bolo negatívnych, pričom pozitívnych bolo 102, čo je viac ako 20% zverejnených informácií. Obsahom mediálnych správ o NKÚ SR boli prevažne príspevky súvisiace s výsledkami kontrolnej činnosti úradu. Nosnou témou roku 2011 bola otázka kontroly Zimného štadiónu Ondreja Nepelu v Bratislave, ktorá kulminovala v závere roka.

2.6 Medzirezortné pripomienkové konanie

NKÚ SR v medzirezortnom pripomienkovom konaní pripomienkuje legislatívne aj nelegislatívne materiály podľa nasledovných kritérií:

- vplyv na postavenie a činnosť NKÚ SR, ústavných činiteľov NKÚ SR a jeho zamestnancov,
- vplyv na ŠR SR a ďalšie rozpočty vo verejnej správe,
- vplyv na hospodárenie s finančnými prostriedkami a nakladanie s majetkom subjektov, na ktoré sa vzťahuje kontrolná pôsobnosť NKÚ SR,
- súlad predkladaných materiálov s Metodickým pokynom na prípravu a predkladanie materiálov na rokovanie vlády SR,
- iniciatívne pripomienky.

V roku 2011 NKÚ SR evidoval v medzirezortnom pripomienkovom konaní spolu 964 materiálov, z toho 500 materiálov legislatívneho charakteru a 464 materiálov nelegislatívneho charakteru. K 58 materiálom legislatívneho charakteru uplatnil 4 zásadné pripomienky a 235 obyčajných pripomienok. K 30 materiálom nelegislatívneho charakteru uplatnil 60 obyčajných pripomienok. Tieto pripomienky sa najčastejšie týkali materiálov na rokovanie vlády v oblasti doložky vybraných vplyvov. Vo viacerých prípadoch tieto materiály neobsahovali povinné vyčíslenie ich vplyvov na rozpočet verejnej správy, resp. vplyv na podnikateľské prostredie, na životné prostredie, na informatizáciu spoločnosti a sociálne vplyvy.

2.7 Medzinárodné aktivity

Medzinárodná spolupráca bola dôležitou súčasťou činnosti úradu aj v roku 2011. Hlavným prínosom medzinárodných aktivít úradu bol rozvoj bilaterálnych a multilaterálnych vzťahov s inštitúciami rovnakého zamerania v celosvetovom rozsahu, zvyšovanie kvality a efektívnosti kontrolnej činnosti na základe získavania a výmeny odborných informácií a skúseností, ako aj zvyšovanie medzinárodného kreditu SR v oblasti kontroly. Úrad je členom medzinárodných organizácií INTOSAI a EUROSAI, ako aj členom Kontaktného výboru vedúcich predstaviteľov NKI členských štátov EÚ.

Úrad aktívne pôsobil v medzinárodných organizáciách prostredníctvom zástupcov delegovaných do siedmych výborov, podvýborov a pracovných skupín v INTOSAI, troch pracovných skupín EUROSAI a siedmych pracovných skupín Kontaktného výboru. Zástupcovia úradu sa aktívne podieľali na tvorbe strategických materiálov INTOSAI a EUROSAI. Dôležitou súčasťou práce zástupcov úradu boli prezentácie ich pôsobenia v medzinárodných organizáciách formou seminárov pre zamestnancov úradu. Využívanie audiovizuálnej techniky na prenos týchto seminárov na expozitúry úradu umožnilo oboznamovať širší okruh zamestnancov s pôsobením úradu v medzinárodných zoskupeniach.

V roku 2011 úrad uskutočnil celkove 45 vyslaní 108 zamestnancov na zahraničné pracovné cesty a 19 prijatí 61 osôb zo zahraničia. Zahraničné pracovné cesty mali charakter stretnutí na najvyššej úrovni, stretnutí členov pracovných skupín v rámci INTOSAI, EUROSAI a Kontaktného výboru, seminárov a konferencií, stretnutí k medzinárodným kontrolám a iným pracovným oblastiam. Významným ocenením výsledkov činnosti úradu bola aj aprílová návšteva Charlesa A. Bowshera, bývalého prezidenta NKI Spojených štátov amerických a zároveň bývalého prezidenta INTOSAI.

V rámci širšej spolupráce v EÚ sa úrad spolu s ďalšími dvanástimi NKI členských štátov EÚ podieľal na **výkone medzinárodnej kontroly zameranej na zvýšenie zamestnanosti osôb so zdravotným postihnutím vo verejnom sektore**. Správa z tejto paralelnej kontroly bola podpísaná prezidentmi zúčastnených NKI počas VIII. Kongresu EUROSAI v júni v Lisabone.

Podpis správy z medzinárodnej paralelnej kontroly na VIII. Kongrese EUROSAI v Lisabone

Významný pokrok v oblasti zabezpečenia kvality kontroly bol dosiahnutý realizáciou **medzinárodného nezávislého posúdenia NKÚ SR** najvyššími kontrolnými inštitúciami Spojeného kráľovstva, Estónska, Slovinska a Poľska. V záujme skvalitnenia činnosti úradu a uistenia sa o správnosti nastavenia vnútorných postupov sa v roku 2011 ukončilo medzinárodné nezávislé posúdenie vybraných oblastí činnosti úradu – Peer Review. Nezávislé posúdenie úradu z externého prostredia poskytlo obraz o úrovni implementácie medzinárodne uznávaných štandardov, celkovej správnosti nastavenia vnútorných postupov úradu a umožnilo získať odporúčania na ich zdokonalenie. **Medzinárodný tím posudzovateľov v správe pozitívne zhodnotil a vyzdvihol úroveň práce a dosahované výsledky NKÚ SR.** Tím Peer Review v správe uvádza, že NKÚ SR zvýšil kvalitu a odbornosť svojej činnosti, vplyv svojej práce formou lepšieho sprístupnenia výsledkov kontrolnej činnosti a zlepšil infraštruktúru svojej organizácie na podporu svojho hlavného cieľa, ktorým je zvýšenie vlastnej výkonnosti. Hodnotitelia dospeli k záveru, že táto ambícia bola vhodne vyjadrená v Koncepcii rozvoja NKÚ SR, ktorej plnenie upevňuje pokrok v oblasti kvality kontrolnej činnosti NKÚ SR a prispieva k lepšiemu nakladaniu s verejnými financiami v SR.

Dôležitou súčasťou medzinárodných aktivít úradu v roku 2011 bola **spolupráca s NKI krajín Vyšehradskej skupiny, Rakúska a Slovinska (V4+2)**. Skúsenosti z Peer Review prezentoval predseda NKÚ SR na výročnom stretnutí a rokovaní vedúcich predstaviteľov NKI krajín V4+2 v septembri v Luhačoviciach a tiež na rokovaní Kontaktného výboru v októbri v Luxemburgu.

K medzinárodným aktivitám neodmysliteľne patrí spolupráca s EDA. Aj v roku 2011 navštívil NKÚ SR člen EDA za SR doc. JUDr. Ladislav Balko, PhD. Predmetom jeho vystúpenia v marci bol ročný plán práce EDA na rok 2011 a v novembri prezentácia Výročnej správy EDA o plnení rozpočtu EÚ za rozpočtový rok 2010.

Stretnutie vedúcich predstaviteľov NKI krajín EÚ a EDA v Luxemburgu

Ťažiskom medzinárodných aktivít bola **oblasť vzdelávacieho charakteru**. Úrad v roku 2011 realizoval rámcovú spoluprácu s NKI Spojeného kráľovstva, Dánska, Estónska, Slovinska, Poľska a Ruskej federácie v oblasti vzdelávacích aktivít. Vybraní zamestnanci úradu sa zúčastnili stáží v týchto krajinách s cieľom zvýšenia kvality a efektívnosti pôsobenia úradu pri plnení svojho poslania.

Získané skúsenosti a poznatky úrad nielen využíval pri svojej práci, ale ich aj odovzdával ďalej formou poskytovania profesionálnej pomoci v oblasti kontroly tým krajinám, ktoré o to prejavili záujem, so zameraním sa najmä na krajiny kandidujúce na vstup do EÚ. V zmysle tejto zásady prijatej v koncepcii rozvoja úradu sa v septembri uskutočnila aj

návšteva delegácie z NKI Chorvátska, ktorá nadviazala na mimoriadne úspešnú pomoc poskytnutú pre NKI Chorvátska v roku 2010 v oblasti kontroly fondov EÚ.

Medzinárodné aktivity úradu realizované v roku 2011 prispeli k presadzovaniu zásad nezávislej kontroly a upevňovaniu postavenia úradu nielen v stredoeurópskom regióne, ale aj v rámci EÚ.

Priama účasť NKÚ SR na projektoch v roku 2011

– *Pokračovanie prípravy projektu partnerstva Švajčiarskeho federálneho kontrolného úradu (ďalej len „ŠFKÚ“) a NKÚ SR;*

V roku 2011 sa uskutočnila pracovná návšteva zástupcov NKÚ SR na ŠFKÚ v Berne. Na pracovnom stretnutí boli vyšpecifikované a dohodnuté konkrétne aktivity projektu a približné časové a ľudské zdroje.

Na základe rokovaní bol vypracovaný návrh projektu „Partnerstvo o spolupráci medzi ŠFKÚ a NKÚ SR“. Tento návrh projektu sa bude uchádzať o financovanie z prostriedkov Programu Švajčiarsko – Slovenskej spolupráce v rámci Blokového grantu, ktorý je určený práve na podporu partnerstiev medzi švajčiarskymi a slovenskými inštitúciami.

– *Prevzatie funkcie kontrolného orgánu (orgánu auditu) pre Švajčiarsky finančný mechanizmus;*

V roku 2011 sa uskutočnili rokovania zástupcov právnych útvarov NKÚ SR a Úradu vlády SR ohľadne legislatívnych otázok pri prevzatí funkcie kontrolného orgánu pre Švajčiarsky finančný mechanizmus. Po vyriešení všetkých záležitostí bol vypracovaný návrh zmeny Rámcovej zmluvy medzi vládou SR a švajčiarskou federálnou vládou, ktorá sa týkala okrem iného plnenia funkcie orgánu auditu v SR nezávislým štátnym kontrolným orgánom pre Švajčiarsky finančný mechanizmus. Návrh zmeny Rámcovej zmluvy bol schválený uznesením vlády SR v auguste 2011, následne švajčiarskou federálnou vládou v decembri 2011, zverejnený v Zbierke zákonov pod č. 84/2012 Z. z., čím sa naplnili všetky právne kroky a plnenie funkcie sa môže realizovať.

– *Projekt harmonizácie štandardov ISSAI*

Úlohou zástupcu NKÚ SR v medzinárodnej harmonizačnej projektovej skupine je vykonať revíziu a harmonizáciu štandardov ISSAI, najmä 3. úrovne a čiastočne úpravy i ostatných úrovní štandardov ISSAI.

Nepriama účasť NKÚ SR na projektoch v roku 2011

– *Otázky kontroly vôd: Skúsenosti NKI;*

Zástupca NKÚ SR v Pracovnej skupine INTOSAI a EUROSAI na kontrolu životného prostredia svoju účasť na projekte zabezpečuje korešpondenčným spôsobom. Cieľom projektu je:

- preskúmať a identifikovať kritické problémy v oblasti vôd, ktorým čelia národy na celom svete, venujúc osobitný dôraz na vznikajúce problémy (ako sú dôsledky klimatických zmien na kvalitu aj dostupnosť zásobovania vodou),
- opísať aktivity vlád pri riešení týchto problémov,
- analyzovať kontroly NKI a zhodnotiť ich národné programy a otázky týkajúce sa vôd.

3 Ľudské zdroje a hospodárenie NKÚ SR

3.1 Ľudské zdroje

Celkový počet zamestnancov NKÚ SR k 31.12.2011 predstavoval 295 zamestnancov, z toho 279 zamestnancov v štátnej službe a 16 zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme. NKÚ SR venuje mimoriadnu pozornosť zabezpečeniu vysokej odbornosti a profesionality svojich zamestnancov. V roku 2011 sa pokračovalo realizáciou projektu „Moderný a flexibilný úrad – budovanie kapacít ľudských zdrojov NKÚ SR – časť 1 a časť 2“ zameraného na vzdelávanie zamestnancov, ktorý bol podporený z fondov EÚ nenávratným finančným príspevkom. Vzdelávacie aktivity v projekte boli ukončené v decembri 2011.

V projekte boli zahrnuté školenia, kurzy a semináre zamerané na rozvoj odbornej spôsobilosti zamestnancov NKÚ SR, najmä kontrolórov, ale aj na rozvoj tzv. mäkkých zručností, v špecifických oblastiach – legislatíva, typy kontrol, kontrola samosprávy, správa majetku štátu, investičná výstavba, ako aj školenia zamerané na zvýšenie kvality ľudských zdrojov prostredníctvom realizácie všeobecného vzdelávania zameraného na získanie vedomostí a zručností v oblasti komunikácie, strategického myslenia, manažmentu, zvládania stresu, tímovej spolupráce a systému manažérstva kvality.

Celkom bolo v roku 2011 realizovaných 16 kontrolórskych školení v rozsahu 49 dní, 3 manažérske školenia v rozsahu 6 dní, 4 špecializované školenia v rozsahu 16 dní, 2 školenia pre všetkých zamestnancov v rozsahu 2 dní a 6 školení v oblasti IT v rozsahu 36 dní. Okrem vzdelávacích aktivít v rámci uvedeného projektu bolo vykonaných 25 individuálnych školení.

V rámci projektu bolo vytvorené vzdelávacie prostredie – portál, na ktorom bude v podmienkach úradu prebiehať odborné e-learningové vzdelávanie na témy: Adaptačné vzdelávanie, Kontrolór NKÚ SR, EÚ. Do prípravy podkladov a študijných materiálov pre kurz Kontrolór NKÚ SR, boli zapojení aj interní zamestnanci úradu, ktorí vypracovali študijné podklady.

Významnou súčasťou vzdelávania boli praktické stáže zamestnancov úradu v partnerských inštitúciách EUROSAI, počas ktorých si kontrolóri a riadiaci pracovníci vymenili praktické vedomosti a skúsenosti so svojimi kolegami v partnerských NKI v Európe. V tejto súvislosti 10 zamestnancov NKÚ SR sa zúčastnilo týždennej stáže v NKI Spojeného kráľovstva v oblasti výkonnostného auditu, 3 zamestnanci v NKI Slovinska v oblasti IT, 3 zamestnanci v NKI Ruska v oblasti finančného auditu, 9 zamestnancov v NKI Estónska v oblasti finančného auditu, a 2 zamestnanci v NKI Poľska v oblasti výkonnostného auditu. Nadviazala sa užšia spolupráca s partnerskými úradmi, ktorá bude prínosom pre prácu kontrolórov v budúcnosti, okrem iného aj pri vykonávaní paralelných kontrol v susedných krajinách a krajinách V4+2. Vzájomná výmena skúseností prispeje aj k postupnému zjednocovaniu používanej metodiky a postupov kontroly v štátoch EÚ.

3.2 Rozpočtové hospodárenie NKÚ SR

V zmysle zákona o ŠR na rok 2011 boli pre kapitolu NKÚ SR na rok 2011 schválené nasledovné záväzné ukazovatele:

Príjmy	11 850,00 eur
Výdavky	7 463 146,00 eur

Schválený rozpočet výdavkov na rok 2011 bol v priebehu roka rozpočtovými opatreniami upravený na sumu 12 179 915,88 eur. V objeme celkového upraveného rozpočtu výdavkov boli zahrnuté aj prostriedky určené na spoločné programy SR a EÚ vo výške 4 526 769,88 eur (projekty vzdelávania a projekt KIS NKÚ SR).

V zmysle zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy bolo vykonaných pätnásť rozpočtových opatrení. Dvanásť realizovaných rozpočtových opatrení boli povolenia k prekročeniu limitu výdavkov z titulu žiadosti o platby na financovanie spoločných programov SR a EÚ. Dve rozpočtové opatrenia boli na žiadosť NKÚ SR - povolené prekročenie limitu výdavkov - navýšenie limitu kapitálových výdavkov o sumu presunutú z predchádzajúceho roka a navýšenie limitu výdavkov o prostriedky na spoločné programy SR a EÚ presunuté z predchádzajúceho roka. Jedným rozpočtovým opatrením bol realizovaný presun prostriedkov do nasledujúceho roka. Bol to presun zostatku nevyčerpanej sumy zo zálohovej platby na projekt KIS NKÚ SR, ktorý bude vrátený platobnej jednotke MF SR.

Skutočné čerpanie výdavkov upraveného rozpočtu v roku 2011 bolo 11 856 534,48 eur, čo predstavovalo 97,34 % upraveného rozpočtu kapitoly.

Najväčší podiel na čerpaní výdavkov, 51,19 %, predstavovali osobné náklady (mzdy 4 523 293,31 eur, poistné a príspevok do poisťovní 1 529 125,46 eur a bežné transfery – odstupné a nemocenské dávky 17 337,10 eur).

Prevádzkové výdavky (cestovné, energie, materiál, dopravné, opravy a údržba, nájomné, služby a výdavky na členské príspevky tuzemským i medzinárodným organizáciám a bežné výdavky na spoločné programy SR a EÚ) predstavovali 21,35 % celkového objemu čerpaných výdavkov.

Kapitálové výdavky boli čerpané vo výške 3 255 496,76 eur, t.j. 27,46 % celkových čerpaných výdavkov. Finančné prostriedky boli použité na obstaranie pozemkov, softvéru, telekomunikačnej techniky, prevádzkových strojov, prístrojov a zariadení, komunikačnej infraštruktúry, nákup služobných motorových vozidiel a rekonštrukcie v priestoroch budovy v Bratislave (klimatizácia). V celkovej sume čerpania kapitálových výdavkov sú zahrnuté aj prostriedky na kapitálové výdavky v rámci spoločných programov SR a EÚ v sume 2 968 077,93 eur.

Príjmy rozpočtu NKÚ SR v roku 2011 boli 25 426,05 eur, t.j. 214,57 % pôvodne rozpočtovaných príjmov. Naplnenie ukazovateľa príjmov ovplyvnili príjmy získané z prenájmu budov a priestorov (školiace stredisko v Bojniciach, bufet - budova v Bratislave).

Kapitola NKÚ SR dodržala všetky záväzné ukazovatele pre rok 2011 vrátane rozpočtových opatrení vykonaných v priebehu roka.

3.3 Vnútorý audit

Vnútorý audítor úradu v roku 2011 v súlade s plánom činnosti vnútorného auditu na rok 2011 vykonal audit verejného obstarávania za rok 2010, ktorého cieľom bolo overiť procesnú správnosť postupov a zhodu s predpismi všetkých verejných obstarávaní úradu a kontrola jeho hospodárenia za rok 2010 s cieľom posúdenia hospodárnosti a efektívnosti vynakladaných rozpočtových prostriedkov. Ďalej vykonal audit zameraný na úplnosť a správnosť vnútorných smerníc úradu a ich dodržiavania s cieľom poskytnúť nezávislé overenie správnosti, úplnosti a návrhov na aktualizáciu vnútorných smerníc úradu. Z činnosti vnútorného auditu za predchádzajúci kalendárny rok 2010 bola vypracovaná ročná správa,

ktorá bola v súlade so zákonom o finančnej kontrole a vnútornom audite v stanovenom termíne zaslaná MF SR.

Z vykonaných vnútorných auditov bolo možné vysloviť uistenie, že na NKÚ SR boli procesy súvisiace s verejným obstarávaním vykonávané správne a v súlade s predpismi, riadiace a kontrolné systémy riadne fungujú, sú účinné, vnútorný kontrolný systém je nastavený správne, oddelenie jednotlivých funkcií súvisiacich s finančným riadením je primerané a jednoznačné a každá finančná operácia podlieha predbežnej kontrole. Ďalej bolo zistené, že sa dodržiavajú parametre efektívnosti a hospodárnosti nakladania a pridelenými finančnými prostriedkami a tiež, že postupy súvisiace s finančným riadením sú vykonávané v súlade s predpismi. Účtovná závierka NKÚ SR za rok 2010 bola vypracovaná v súlade s rámcom finančného vykazovania. Vnútorný audit poskytol uistenie, že interné smernice sú správne a úplné a zamestnancami úradu sú dodržiavané.

Záver

Výsledky kontrolnej činnosti NKÚ SR v roku 2011 sú východiskom v procese prípravy plánu kontrolnej činnosti na rok 2012 a aktualizáciu jeho strednodobých strategických zámerov do roku 2014. V tejto súvislosti NKÚ SR bude pružne reagovať na výzvy vyplývajúce z iniciatívy Európskej komisie, ktorá v januári 2011 oficiálne ohlásila plán podpory ekonomického rastu a riešenia krízy, ako aj na závery a odporúčania z rokovaní medzinárodných organizácií INTOSAI, EUROSAI, Kontaktného výboru NKI EÚ a EDA a ich pracovných skupín.

Prioritný vplyv budú mať celospoločensky významné témy vrátane problematiky systémových otázok hospodárenia s verejnými financiami spojených s riešením problémov hospodárskej krízy. Kľúčovými oblasťami kontroly NKÚ SR v nasledujúcom období bude zdravotníctvo, doprava a efektívna verejná správa, v rámci ktorej bude pozornosť zameraná na samosprávu a ďalšie témy vybrané na základe rizikovej analýzy, ako napríklad veda, výskum, školstvo, rómske komunity. Uvedené zámery boli predložené vybraným štátnym a vedeckým inštitúciám a vybraným podnikateľským subjektom na verejnú oponentúru a následne boli prezentované aj príslušným výborom NR SR.

NKÚ SR ako nositeľ medzinárodne uznávaného titulu Efektívny používateľ modelu CAF bude v nasledujúcom období systematicky pokračovať v procese implementácie tohto modelu manažérstva kvality s cieľom zabezpečiť maximálnu úroveň kvality svojej činnosti a efektívne plniť svoju funkciu nástroja nezávislej vonkajšej kontroly hospodárenia s verejnými prostriedkami a nakladania s verejným majetkom.

Bratislava marec 2012